

IFRS 16 – Leases

Ændring i den regnskabsmæssige behandling af leasing

	IAS 17		IFRS 16
	Finance leases	Operating leases	All leases
Assets	✈️ 🏠	---	✈️ ✈️ 🚗 🚌 🏠 🏠 🏠
Liabilities	\$\$	---	\$\$\$\$\$\$\$\$
Off balance sheet rights / obligations	---		---

Camilla Ventrup Danielsen: 99925

Sofie Kristina Mørch Christensen: 93895

Vejleder: Claus Engberg

Sidetæl: 72

Anslag: 126.025

Indholdsfortegnelse

1. Problemstilling	5
1.1 Problemformulering	6
1.2 Undersøgelsesspørgsmål	6
2. Afgrænsning.....	7
3. Metode	8
3.1 Opgavens struktur.....	8
3.1.1 Indledning:	8
3.1.2 Redegørelse	8
3.1.3 Analyse.....	9
3.1.4 Vurdering	9
3.1.5 Afrunding	9
3.2 Metode og teori	9
3.3 Empiri.....	10
3.4 Dataindsamlingsteknikker	11
3.4.1 Kvantitative eller kvalitative	11
3.4.2 Primære eller sekundære	11
3.5 Kildekritik	12
4. Generelt om leasing	12
4.1 Definition af leasing.....	12
4.2 Formål med leasing	13
4.3 Likviditetsmæssige konsekvenser	14
4.3.1 Likviditetsmæssige konsekvenser ved køb	14
4.3.2 Likviditetsmæssige konsekvenser ved finansiering	15
4.3.3 Likviditetsmæssige konsekvenser ved leasing.....	15
4.4 Fordele og ulemper ved leasing	16
5. Baggrunden for udarbejdelse af ny leasingstandard	16
6. IAS 17 Leases.....	18
6.1 Formål med IAS 17.....	18
6.2 Definition af en leasingkontrakt ifølge IAS 17.....	18
6.2.1 Leasingperioden ifølge IAS 17	18
6.3 Klassifikation af leasingkontrakter ifølge IAS 17.....	19
6.4 IFRIC Interpretation 4	20
6.5 Indregning og måling	22

6.5.1 Finansiell leasing.....	22
6.5.2 Operationel leasing	24
6.6 Kritikpunkter af IAS 17.....	25
7. IFRS 16	26
7.1 Formål med IFRS 16	26
7.2 Definition af en leasingkontrakt ifølge IFRS 16	27
7.2.1 Identificeret aktiv	27
7.2.2 Retten til at kontrollere anvendelsen af aktivet	28
7.2.3 Separering af komponenter i en leasingkontrakt.....	30
7.2.4 Leasingperioden ifølge IFRS 16	31
7.3 Kortfristede leasingkontrakter og leasingkontrakter med lav værdi.....	32
7.3.1 Kortfristede leasingkontrakter.....	33
7.3.2 Leasingkontrakt med lav værdi.....	33
7.4 Indregning under IFRS 16.....	34
7.4.1 Indregning af leasingaktivet.....	34
7.4.2 Indregning af leasingforpligtelsen	34
7.5 Efterfølgende måling under IFRS 16.....	35
7.5.1 Efterfølgende måling af leasingaktivet	35
7.5.2 Efterfølgende måling af leasingforpligtelsen.....	36
8. IFRS 16 i forhold til IAS 17	38
8.1 Definition af en leasingkontrakt.....	38
8.1.1 Aktiv kontra identificeret aktiv	39
8.1.2 Kontrollementet kontra brugsretten	39
8.2 Klassifikations afskaffes.....	39
8.3 Revurdering af leasingperioden	40
8.4 Variable leasingydelser – En del af forpligtelsen.....	40
8.5 Revurdering af leasingforpligtelsen	41
8.6 Kortvarig leasingkontrakter og aktiver af lav værdi	42
8.7 Vurdering af IFRS 16 i forhold til kritikpunkterne under IAS 17	42
9. IFRS 16 påvirkning på en leasingtager	44
9.1 Udfordringer ved identifikation af leasingkontrakter	44
9.2 Udfordringer ved opgørelse af de identificerede leasingkontrakter.....	45
9.2.1 Udfordringer ved opgørelse af leasingperioden.....	46
9.2.2 Udfordringer ved fastsættelse af renten	46
9.2.3 Udfordringer ved opgørelse af købsoptioner og sanktioner ved ophævelse før tid.....	47

9.3 Udfordringer ved efterfølgende måling af de identificerede leasingkontrakter	47
10. IFRS 16's effekt på vurdering af økonomisk performance	48
10.1 Effekt på EBIT	49
10.2 Effekt på EBITDA	50
10.3 Effekt på årets resultat.....	51
10.4 Revurdering af performance målsætninger	51
11. Udarbejdelse af modeller til regnskabsmæssig behandling efter IFRS 16.....	52
11.1 Identifikation af leasingkontrakter som skal indregnes	52
11.1.1 Identifikation af et leasingaktiv.....	52
11.2 Opgørelse af de identificerede leasingkontrakter som skal indregnes	58
11.2.1 Opgørelse af leasingforpligtelsen.....	59
11.2.2 Opgørelse af leasingaktivet	60
11.2.3 Opgørelse af leasingkontraktens regnskabsmæssige effekt	61
11.2.4 Bogføring ved første indregning	62
11.3 Efterfølgende måling af de identificerede leasingkontrakter som er indregnet	62
11.3.1 Efterfølgende måling uden ændringer.....	63
11.3.2 Bogføring af efterfølgende måling uden ændringer.....	64
11.3.3 Efterfølgende måling med ændringer til variable leasingydelser	64
11.3.4 Opgørelse af den efterfølgendes målings regnskabsmæssige effekt.....	65
11.3.5 Bogføring af efterfølgende måling med ændringer til variable leasingydelser	66
12. IFRS 16 og årsregnskabsloven.....	66
12.1 Lovforslag.....	66
12.2 Valg af leasingstandard under årsregnskabsloven.....	66
12.3 Vurdering af ændringer til årsregnskabsloven.....	68
13. Konklusion	69
13. Litteraturliste.....	74
Bilag 1 – Model til identifikation af et leasingaktiv.....	76
Bilag 2 – Model til opgørelse af leasingforpligtelsen	77
Bilag 3 – Model til opgørelse af leasingaktivet.....	78
Bilag 4 – Model til efterfølgende måling med ændringer til variable leasingydelser	79

1. Problemstilling

Anvendelsen af erhvervsmæssige leasing har over den seneste årrække været stigende¹, hvilket stiller større krav til regnskabsmæssig regulering på området. Leasings stigende popularitet kan findes i, at mange virksomheder ikke ønsker det store likviditetstræk, som et køb medfører. Yderligere gør leasing det nemmere for virksomheder med begrænset likviditet at investere i de fornødne aktiver til virksomhedens drift.

Tidligere har leasingområdet været reguleret af leasingstandarden IAS 17 Leases. Ved anvendelse af IAS 17 skulle leasingkontrakter opdeles i finansielle og operationelle kontrakter. Finansielle leasingkontrakter blev indregnet på balancen, mens operationelle leasingkontrakter blev holdt uden for balancen.

IAS 17 har således haft en åbning for, at aktiver har kunne være indregnet på både leasinggiver og leasingtagers balance, ligesom der har været mulighed for at aktiver hverken var indregnet på leasinggivers eller leasingtagers balance. Dette skyldes at IAS 17 har gjort opgørelsen af leasingkontrakter til en vurderingssag, hvilket kan medføre at leasinggiver og leasingstager fortolker kontraktens form forskelligt.

International Accounting Standards Board (IASB) har som følge af IAS 17s mangler udformet en ny leasingstandard, IFRS 16 Leases som trådte i kraft pr. 1. januar 2019. Den grundlæggende forskel mellem IAS 17 og IFRS 16 er, at man har ændret definitionen af leasing. Ændringen medfører at der ikke skelnes mellem finansielle og operationelle leasingkontrakter, hvorfor begge former nu skal indregnes på balancen.

Implementeringen af IFRS 16 vil have store konsekvenser for alle virksomheder, der aflægger regnskab eller rapportere efter IFRS. Inden implementering skal virksomhederne identificere og kategorisere alle deres leasingkontrakter. Processen med at identificere leasingkontrakterne er administrativ tung, da operationelle kontrakter ikke tidligere har været indregnet regnskabsmæssig, hvorfor nogle virksomheder ikke har et fuldt overblik over deres kontrakter. Yderligere skal

¹ www.statista.com, Volume of leasing worldwide from 2008 to 2017 (in billion U.S. dollars)

virksomhederne gennemgå og klarlægge hvilke leasingkontrakter der skal indregnes, da IFRS 16 giver lempelser for indregning af visse kontrakter.

Når samtlige leasingkontrakter er identificeret og der er taget stilling til, hvilke kontrakter der skal indregnes, skal virksomhederne beslutte hvordan de ønsker at indregne kontrakterne.

Folketinget vedtog den 20. december 2018 en række ændringer til årsregnskabsloven.

Lovændringen gjorde det muligt for virksomheder at anvende den nye leasingstandard IFRS 16 samtidig med, at det stadig er muligt at anvende den tidligere leasingstandard IAS 17.

Virksomheder der ikke er pålagt at aflægge regnskab efter IFRS kan altså frit vælge mellem IFRS 16 og IAS 17, når de aflægger regnskab efter årsregnskabsloven.

Opgavens formål er derfor, at løse problemstillingen vedrørende identificering, kategorisering, opgørelse og indregning af leasingkontrakter efter IFRS 16. Yderligere er opgavens formål at løse problemstillingen vedrørende valg af leasingstandard under årsregnskabsloven. Disse problemstillinger har udmundet i følgende problemformulering.

1.1 Problemformulering

Hvad er årsagen til at IASB har udarbejdet IFRS 16, hvilke konsekvenser har regnskabsstandarden for regnskabsaflæggeren, hvordan skal regnskabsaflæggeren identificere, kategorisere, opgøre og indregne deres leasingkontrakter og hvilken leasingstandard skal regnskabsaflægger vælge under årsregnskabsloven.

1.2 Undersøgelsesspørgsmål

1. Hvad har ligget til grund for udarbejdelsen af IFRS 16?
2. Hvordan adskiller IFRS 16 sig fra IAS 17?
3. Hvilke væsentlige konsekvenser vil implementeringen af IFRS 16 have for regnskabsaflæggeren?
4. Hvordan udarbejdes en model til identifikation, indregning og efterfølgende måling efter IFRS 16?
5. Hvilken leasingstandard bør regnskabsaflægger vælge at anvende under årsregnskabsloven?

2. Afgrænsning

For at sikre fokus bevares på opgavens problemstilling, indeholder følgende afsnit en redegørelse for opgavens afgrænsning.

Vi afgrænser os til at fokusere på den gamle regnskabsstandard IAS 17 Leases og den nye regnskabsstandard IFRS 16 Leases. Vi vil således ikke omtale, hvordan leasing behandles under anden lovgivning. Der vil ligeledes ikke indgå omtale eller analyse af den revisionsmæssige behandling af leasingkontrakter eller de skattemæssige konsekvenser heraf.

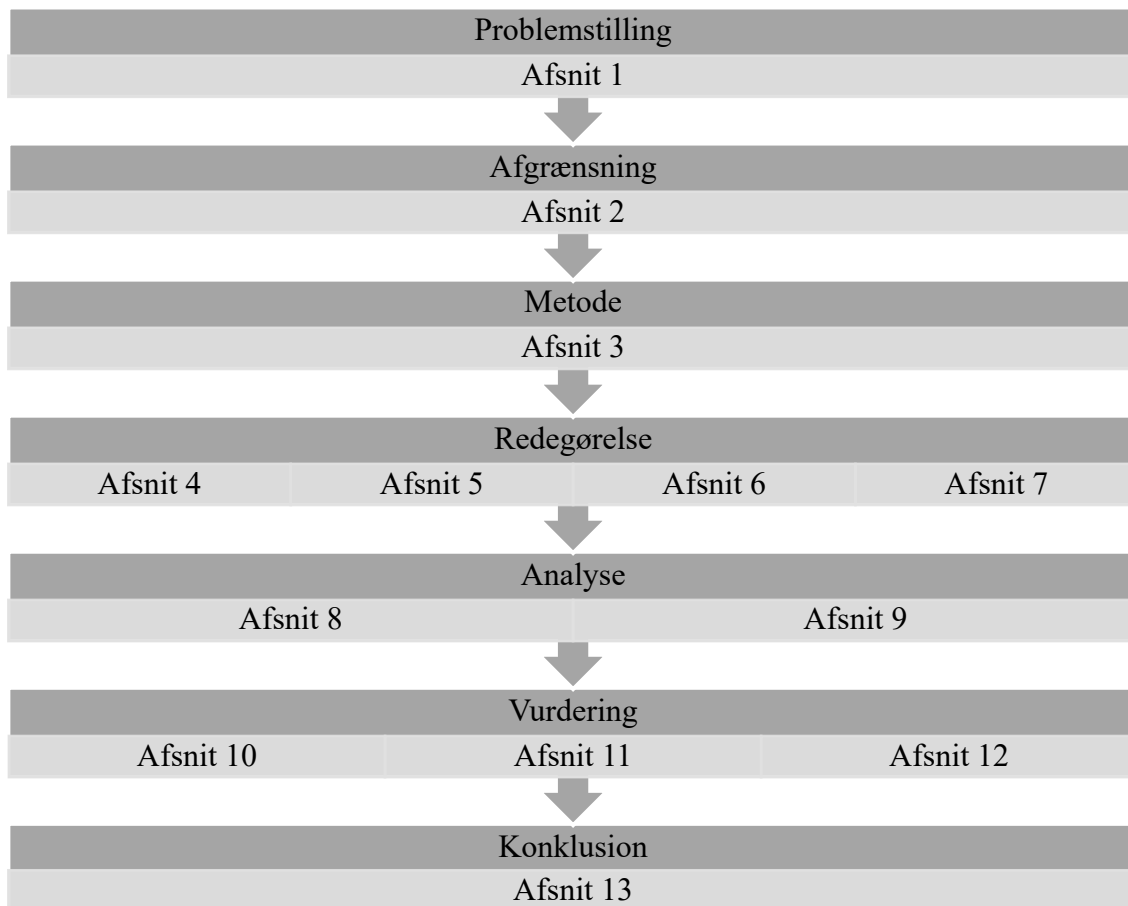
Rapporten vil være bygget på konsekvenserne for leasingtager og vi vil således afgrænse afhandlingen fra konsekvenserne, som dette måtte have for leasingiver.

Opgavens primære fokus vil være på, hvordan regnskabsaflægger regnskabsmæssigt skal indregne og vedligeholde sine leasingkontrakter. Yderligere vil opgaven behandle hvilken effekt den nye regnskabsstandard har på regnskabsaflæggers resultatopgørelse og balance. Afhandlingen vil således ikke berøre oplysningskrav eller præsentationskrav i resultatopgørelsen, balancen og pengestrømsopgørelsen.

3. Metode

3.1 Opgavens struktur

Formålet med opgaven er at besvare problemstillingen i afsnit 1.1. Opgaves struktur er baseret på undersøgelsesspørgsmålene opstillet i afsnit 1.2. Strukturen kan beskrives og illustreres som følgende:



3.1.1 Indledning:

I opgavens indledning gennemgås problemstillingen, ud fra denne er der udledt en problemformulering samt en række undersøgelsesspørgsmål. Yderligere gennemgås opgavens afgrænsning og metode.

3.1.2 Redegørelse

I den redegørende del af opgaven foretages der en redegørelse af de generelle forhold omkring leasing, samt baggrunden for udarbejdelsen af en ny leasingstandard. Dernæst foretages der en

redegørelse af den forhenværende leasingstandard IAS 17 og den nye gældende leasingstandard IFRS 16.

3.1.3 Analyse

I den analyserende del af opgaven foretages der en komparativ analyse af den nye gældende leasingstandard IFRS 16 i forhold til den forhenværende leasingstandard IAS 17. Yderligere foretages der en analyse af de udfordringer regnskabsaflægger vil møde i forbindelse med implementering af IFRS 16. Analyserne vil tage udgangspunkt i den gennemgåede teori i redegørelsen.

3.1.4 Vurdering

I den vurderende del af opgaven udarbejdes med baggrund i redegørelsen og analysen en række modeller til den regnskabsmæssige behandling efter leasingstandard IFRS 16. Derudover foretages en vurdering af hvilken leasingstandard regnskabsaflægger bør vælge, at anvende under årsregnskabsloven. Yderligere foretages der en vurdering af den effekt IFRS 16 vil have på, hvordan virksomheden måler deres økonomiske performance.

3.1.5 Afrunding

Med udgangspunkt i resultaterne fra de foretagne analyser samt vurderinger, opsamles og sammenholdes empirien og teorien i konklusionen, hvorved opgavens problemformulering besvares.

3.2 Metode og teori

Opgaven anlægger en induktiv tilgang til undersøgelsen, opgaven tager således udgangspunkt i empirien, regnskabstandarden, for at tilslutte sig teorien, regnskabsteorien.² Opgaven tager udgangspunkt i og konkludere på hvordan en enkelt regnskabsstandard, påvirker en leasingtager. Da opgaven ikke tager udgangspunkt i en specifik leasingtager, kan konklusionen generelt antages, at gælde samtlige leasingtager.

² Ib Andersen: Den skinbarlige virkelighed, s. 31

Opgaven bygger på en forstående, en forklarende og en problemløsende/normative undersøgelse. Den forstående undersøgelse har til formål at belyse hvorfor IASB har valgt at udarbejde en ny leasingstandard. Den forklarende undersøgelse har til formål at belyse hvilke konsekvenser den nye leasingstandard vil have for leasingtager. Den problemløsende/normative undersøgelse har til formål at finde løsningforslag, på de problemer den nye leasingstandard medfører.³

Opgavens undersøgelsesdesign tager udgangspunkt i et casestudie, hvor casen i denne opgave er regnskabsstandarden IFRS 16. Et casestudie er en empirisk undersøgelse som belyser et samtidigt fænomen inden for det virkelige livs rammer, i dette tilfælde implementering af en ny regnskabsstandard.⁴

3.3 Empiri

Opgavens empiri består primært af internationale regnskabstaster udgivet af IASB og publikationer og artikler udgivet af IFRS. Yderligere består opgavens empiri af faglitteratur, publikationer og artikler udgivet af kilder der er vurderet pålidelige, samt reviderede og godkendte årsregnskaber.

Da opgavens problemstilling bygger på et ønske om at løse, de udfordringer implementering af IFRS 16 medfører, har behovet for data til besvarelse af problemformulering været at indsamle data vedrørende anvendelse af de internationale regnskabsstandarde IAS 17 og IFRS 16. Kilden til disse data har primært været IASB og IFRS, som følge af at det er disse organisationer, der har udarbejdet standarderne og derfor vurderes at formidle de korrekte anvendelseskriterier og tolkninger.

Opgaven har ikke et ønske om at analysere regnskabsaflægger eller regnskabsbrugers holdninger til den nye standard, hvorfor der ikke er foretaget spørgeskemaundersøgelser eller interviews.

³ Ib Andersen: Den skinbarlige virkelighed, s. 21-22

⁴ Ib Andersen: Den skinbarlige virkelighed, s. 109

3.4 Dataindsamlingsteknikker

Der findes to overordnede kriterier ved dataindsamlingsteknikker, som det er væsentligt at skelne mellem. Det drejer sig om, hvorvidt data er:⁵

- Kvantitative eller kvalitative
- Primære eller sekundære

3.4.1 Kvantitative eller kvalitative

Kvantitative data repræsenteres ved tal. Forudsætningen for at kunne opgøre data i tal er, at det er muligt at kategorisere dataene, og derefter tælle hvor mange der er i hver kategori. Kvalitative data er alle data, som ikke er tal.⁶

I opgaven anvendes både kvantitative og kvalitative data. Opgavens data kommer primært fra kvalitative data i form af regnskabsstandarderne IAS 17 og IFRS 16, publikationer og udgivelser. En mindre del af opgavens data kommer fra kvantitative data i form af statistikker og årsregnskaber.

Baggrunden for valget af dataformer skal findes i databehovet til besvarelse af opgavens problemformulering. Det kvalitative data er brugt til redegørelse og analyse, mens de kvantitative har haft til formål at belyse den regnskabsmæssige effekt.

3.4.2 Primære eller sekundære

Hvis der er tale om egenproducerede data betegnes disse som primære data. Er dataet indsamlet af andre betegnes disse som sekundære data. Primære data deles op i stimulidata og ikke-stimulidata. Stimulidata karakteriseres ved at dataet er påvirket af stimuli under indsamlingen, ikke-stimulidata er alle data som ikke er stimulidata.⁷ Sekundære data deles op i procesdata, registerdata og forskningsdata.⁸

⁵ Ib Andersen: Den skinbarlige virkelighed, s. 135

⁶ Ib Andersen: Den skinbarlige virkelighed, s. 136

⁷ Ib Andersen: Den skinbarlige virkelighed, s. 137

⁸ Ib Andersen: Den skinbarlige virkelighed, s. 144-145

I opgaven anvendes kun sekundære data i form af regnskabsstandarderne IAS 17 og IFRS 16, publikationer, udgivelser og årsrapporter.

Baggrunden for valget af dataformer skal findes i databehovet til besvarelse af opgavens problemformulering. Da opgaven anlægger et syn på, hvordan en implementering af IFRS 16 skal behandles regnskabsmæssigt, har det ikke været vurderet nødvendigt at foretage en primær dataindsamling i form af spørgeskemaundersøgelser, interviews m.v.

3.5 Kildekritik

Opgavens teori bygger på de internationale regnskabstandarder og fortolkningsbidrag IAS 17, IFRS 16 og IFRIC 4 udarbejdet af IASB. IASB er det uafhængige institut for regnskabsstandarder i IFRS-Foundation. IFRS-Foundation er en non-profit interesseorganisation grundlagt for at udvikle et sæt forståelige, håndhævelige og internationalt accepterede regnskabsstandarder af høj kvalitet. På baggrund af dette vurderes det at teorien i standarderne er objektiv og pålidelig.

I tillæg til de internationale regnskabstandarder og fortolkningsbidrag er der anvendt faglitteratur i form af pensumbogen Finansiell rapportering – teori og regulering skrevet af Jens O. Elling. Jens O. Elling er cand.merc. fra CBS i 1967, MBA fra University of Wisconsin i 1969 og lic.merc. fra CBS i 1974 og har siden 1988 været professor i regnskabsteori ved CBS. På baggrund af dette vurderes kilden at være objektiv og pålidelig.

For at underbygge opgavens teori er der anvendt en række publikationer. Disse er primært udgivet af IFRS, hvorfor disse i lighed med tidligere nævnte vurderes at være objektive og pålidelige. For de resterende publikationer er forfatter eller udgivers baggrund undersøgt og vurderet, hvorfor kun publikationer der er fundet objektive og pålidelige er anvendt som kilde.

4. Generelt om leasing

4.1 Definition af leasing

Leasing er et alternativ til køb af et aktiv. Modsat køb vil virksomheden ikke erhverve ejendomsretten over aktivet, idet denne forsat tilfalder leasingselskabet. Dette betyder også at der i leasingkontrakten er fastsat en række kontraktmæssige forhold, virksomheden er nødt til at overholde. Ved leasing har virksomheden bundet sig for en fastsat leasingperiode, denne er som

oftest uopsigelig og leasingselskabet kan sanktionere virksomheden, hvis kontrakten ophæves før tid. Virksomheden har ved indgåelse af leasingkontrakten forpligtet sig til at betale en aftalt leasingydelse over leasingperiode. Leasing gør det muligt for virksomheden at investere i et aktiv uden, at der bindes likviditet i den pågældende investering. Leasing defineres som følgende i henholdsvis IAS 17 og IFRS 16:

IAS 17: *"A lease is an agreement whereby the lessor conveys to the lessee in return for a payment or series of payments the right to use an asset for an agreed period of time."*⁹

og

IFRS 16: *"A contract is, or contains, a lease if the contract conveys the right to control the use of an identified asset for a period of time in exchange for consideration."*¹⁰

Tidligere har leasingkontrakter været delt op i henholdsvis finansielle og operationelle kontrakter, hvor finansielle kontrakter blev indregnet i virksomhedens balance, mens operationelle kontrakter kunne holdes udenfor. Pr. 1 januar 2019 skelnes der ikke længere mellem finansielle og operationelle leasingkontrakter, og samtlige kontrakter skal derfor indregnes på balancen, med undtagelse af nogle få specifikke kontrakter der stadig kan holdes udenfor.

Leasing har tidligere været kendetegnet ved, at leasingtager opnår brugsretten til aktivet, mens leasinggiver forsat opretholder ejendomsretten til aktivet. Pr. 1. januar 2019 er kriteriet for leasing kendetegnet ved, at leasingtager opnår den primære kontrol over aktivet, mens leasinggiver forsat opretholder ejendomsretten til aktiver.

4.2 Formål med leasing

En leasingkontrakt indgås som oftest, når der i en virksomhed opstår behov for et aktiv, som led i virksomhedens drift. Formålet ved at lease et sådan aktiv, fremfor at købe det, er de likviditetsfordele virksomheden opnår. Gennem leasing kan virksomheden undgå at binde likviditet i investeringen. Yderligere er leasing især attraktivt for virksomheder med begrænset likviditet, da investering i aktiver gennem leasing ikke kræver et stort likviditetskrav.

⁹ IAS 17 Leases, pkt. 4

¹⁰ IFRS 16 Leases, pkt. 9

Ud over likviditetsfordele giver leasing også fordele i form af faste omkostninger, der er nemmere at budgettere med. Yderligere er det i mange leasingkontrakter aftalt, at leasingiver står for vedligeholdelse af aktivet, samt bærer risikoen hvis aktivet skulle gå i stykker.

Leasing giver også mulighed for oftere at udskifte aktivet, end hvis aktivet er købt af virksomheden. Hvis aktivet er købt, vil dette typisk først udskiftes, når aktivet er fuldt afskrevet, mens et leaset aktiv kan udskiftes når leasingperioden ender. Leasingperioden vil oftest være markant kortere end et aktivs reelle levetid.

4.3 Likviditetsmæssige konsekvenser

Som tidligere nævnt, er en af fordelene ved leasing de likviditetsmæssige fordele, som man opnår ved at lease fremfor at købe. Vi vil derfor illustrere hvad forskellige investeringsformer vil have af konsekvenser for likviditeten. Dette vil vi gøre for hhv. køb, finansieret køb og leasing.

Nedenstående vil tage udgangspunkt i investering i et aktiv til en kontaktsum på 100 t.kr.

4.3.1 Likviditetsmæssige konsekvenser ved køb

Ved kontant køb vil samtlige omkostninger forbundet med investeringen forekomme i regnskabsåret, hvor investeringen er foretaget. Det kræver således en mere solid likviditet for virksomheden at foretage investeringen gennem kontant køb. Samtidig vil et køb bevirke en mindre mængde likviditet til rådighed for øvrige investeringer.

Køb						
Investeringsoplysninger:						
Kontantpris	100.000 kr.					
Pengestrøm:						
	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	I alt
Kontantpris	100.000	0	0	0	0	100.000
Pengestrøm i alt	100.000	0	0	0	0	100.000

Figur 1: Illustration af likviditetsmæssige konsekvenser ved køb

4.3.2 Likviditetsmæssige konsekvenser ved finansiering

I nedenstående illustration tages der udelukkende udgangspunkt i et serielån med faste afdrag, hvor renten beregnes af den gennemsnitlige restgæld.

Investering ved finansieret køb er som at foretage en investering ved køb, men hvor likviditeten til købet lånes. Denne form for investering fordeler likviditetstrækket ud over låneperioden, hvorfor der frigives en større mængde likviditet til rådighed for øvrige investeringer. I forbindelse med finansieret køb tilskrives virksomheden en række omkostninger i form af etableringsomkostninger og renter.

Finansieret køb (serielån)						
Investeringsoplysninger:						
Hovedstol	100.000	kr.				
Etableringsomkostninger	10.000	kr.				
Terminer	5	år				
Fast afdrag	20.000	pr. år				
Rente	5%	pr. år				
Pengestrøm:						
	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	I alt
Restgæld primo	100.000	80.000	60.000	40.000	20.000	
Restgæld ultimo	80.000	60.000	40.000	20.000	0	
Afdrag	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	100.000
Renter	4.500	3.500	2.500	1.500	500	15.000
Omkostninger	10.000	0	0	0	0	10.000
Pengestrøm i alt	34.500	23.500	22.500	21.500	20.500	125.000

Figur 2: Illustration af likviditetsmæssige konsekvenser ved finansieret køb

4.3.3 Likviditetsmæssige konsekvenser ved leasing

Ved leasing er ydelserne fordelt ud over leasingperioden. Typisk er der en ekstraordinær leasingydelse, som betales ved indgåelse af leasingkontrakten. Ved investering gennem leasing fordeles likviditetstrækket ligeledes ud over leasingperioden, hvorfor der frigives en større mængde likviditet til rådighed for øvrige investeringer.

Leasing						
Investeringsoplysninger:						
Leasingværdi	100.000	kr.				
Ekstraordinær leasingydelse	10.000	kr.				
Leasingperiode	5	år				
Leasingydelse	1.500	pr. måned				
Pengestrøm:						
	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	I alt
Udbetaling	10.000					10.000
Leasingydelse	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000	90.000
Pengestrøm i alt	28.000	18.000	18.000	18.000	18.000	100.000

Figur 3: Illustration af likviditetsmæssige konsekvenser ved leasing

4.4 Fordele og ulemper ved leasing

En af de største fordele ved leasing er, at likviditetspresset begrænses, dette skyldes hovedsageligt af leasingydelserne fordeles ud over leasingperioden. Yderligere er der tale om faste omkostninger der er nemmere at budgetterer med. I mange tilfælde vil leasingiver også bærer risikoen for aktivet, hvorfor leasingtager er forskånet for uventede omkostninger, som kan presse likviditeten yderligere. I forhold til finansieret køb har leasing den fordel, at der ikke skal betales omkostninger til renter og som tidligere nævnt, at virksomheden ikke bærer risikoen for aktivet.

En ulempe ved leasing kan være en mindre grad af fleksibilitet i forhold til hvis aktivet ejes. Når der indgås en leasingkontrakt, forpligter virksomheden sig til en given leasingperiode, som typisk ikke kan ændres, selvom virksomheden ikke længere har brug for aktivet i driften. Var aktivet derimod ejet, kunne virksomheden sælge dette ved ændring i deres behov.

5. Baggrunden for udarbejdelse af ny leasingstandard

I 2005 estimerede US Securities Exchange Commission (SEC), at amerikanske børsnoterede virksomheder havde leasingkontrakter for rundt regnet US\$ 1,25 billioner, som ikke var indregnet på balancen. På baggrund af disse bekymringer vedrørende manglende gennemsigtighed i oplysninger om leasingforpligtelser, indledte IASB og Financial Accounting Standards Board

(FASB) et projekt for at forbedre den regnskabsmæssige behandling af leasingkontrakter. IASB og FASB var enige om, at leasingtager skulle indregne både leasingaktivet og leasingforpligtelsen, hvis gennemsigtigheden i regnskabet skulle forbedres. Denne gennemsigtighed har især betydning for investorer og analytikere, som tidligere ikke har haft mulighed for korrekt, at sammenligne virksomheder der leaser deres aktiver med virksomheder som køber deres aktiver, uden først at foretage tilpasning af regnskabet.¹¹ Sådanne tilpasninger har ofte medført, at investorer har overestimeret den del af leasingforpligtelserne, som ikke fremgår af balancen. Udarbejdelsen af en ny leasingstandard, hvor leasingtager skal indregne både leasingaktiver og leasingforpligtelsen på balancen løser problemet med forkerte estimater ved sammenholdelse af regnskaber.¹² Hans Hoogervorst, formand for IASB udtaler:

”These new accounting requirements bring lease accounting into the 21st century, ending the guesswork involved when calculating a company’s often-substantial lease obligations. The new Standard will provide much-needed transparency on companies’ lease assets and liabilities, meaning that off balance sheet lease financing is no longer lurking in the shadows. It will also improve comparability between companies that lease and those that borrow to buy.”¹³

I 2014 estimerede man, at summen af leasingkontrakter som ikke var indregnet på virksomhedernes balancer, udgjorde US\$ 3 billioner for virksomheder der aflagde regnskab efter IFRS eller US GAAP.¹⁴ Hvilket sammenholdt med estimatet tilbage fra 2005 understreger vigtigheden i en opdatering af den regnskabsmæssige behandling af leasing.

IASB påbegyndte udarbejdelsen af IFRS 16 allerede i 2005, men først i 2016 var leasingstandarden færdigudarbejdet og kunne offentliggøres. Dette skyldes at leasingstaden medfører en radikal ændring i praksis for indregning af leasingkontrakter. Leasingstandarden har været gennem flere runder af offentlige høringer, samt omfattende drøftelser på bestyrelsesniveau.¹⁵

¹¹ IFRS 16 Leases - Effects Analysis, s. 3

¹² IASB shines light on leases by bringing them onto the balance sheet

¹³ IASB shines light on leases by bringing them onto the balance sheet

¹⁴ IFRS 16 Leases – Project Summary and Feedback Statement, s. 3

¹⁵ IASB shines light on leases by bringing them onto the balance sheet

IFRS 16 Leases standarden erstatter den mere end tredive år gamle IAS 17 Leases standard, som ikke længere vurderes at passe til det formål den i sin tid var udarbejdet til. Standarden skal sikre, at alle væsentlige leasingkontrakter indregnes på virksomhedernes balancer. Standardens formål er at sikre en større gennemsigtighed i regnskaberne, samt forbedre sammenligneligheden.

6. IAS 17 Leases

6.1 Formål med IAS 17

”The objective of this Standard is to prescribe, for lessees and lessors, the appropriate accounting policies and disclosure to apply in relation to leases.”¹⁶

IAS 17 regulerer den regnskabsmæssige behandling af leasingkontrakter, herunder finansielle og operationelle kontrakter, for både leasingtager og leasinggiver.

6.2 Definition af en leasingkontrakt ifølge IAS 17

“A lease is an agreement whereby the lessor conveys to the lessee in return for a payment or series of payments the right to use an asset for an agreed period of time.”¹⁷

Ifølge IAS 17 er en leasingkontrakt en aftale om, at en leasinggiver stiller et givent aktiv til rådighed for, leasingtager mod et aftalt vederlag i en given leasingperiode, leasingtager har således retten til at benytte aktivet. Retten til at benyttet aktivet er det bærende kriterie i IAS 17 for, om en kontrakt kan kategoriseres som en leasingkontrakt.

IAS 17 kategoriserer leasingkontrakter i finansielle kontrakter og operationelle kontrakter, den grundlæggende forskel mellem disse, er hvem der bærer risikoen for aktivet. Ved en finansiell kontrakt bærer leasingtager hele risikoen for aktivet, mens leasinggiver bærer risikoen ved en operationel kontrakt.

6.2.1 Leasingperioden ifølge IAS 17

“The lease term is the non-cancellable period for which the lessee has contracted to lease the asset together with any further terms for which the lessee has the option to continue to lease the asset,

¹⁶ IAS 17 Leases, pkt. 1

¹⁷ IAS 17 Leases, pkt. 4

with or without further payment, when at the inception of the lease it is reasonably certain that the lessee will exercise the option."¹⁸

Leasingperioden er i IAS 17 defineret som ovenstående, heraf fremgår det, at leasingperioden er den uopsigelige periode der er aftalt i kontrakten, samt en eventuel aftale om mulighed for forlængelse af kontrakten. Mulighed for forlængelse af kontrakten skal dog kun medregnes, hvis det vurderes overvejende sandsynligt at denne benyttes.

6.3 Klassifikation af leasingkontrakter ifølge IAS 17

Klassifikationen af leasingkontrakter er i IAS 17 baseret på om risiko og økonomisk afkast ligger hos leasinggiver eller leasingtager. Risici kan være uudnyttet kapacitet, forældelse af teknologi og skiftende afkast grundet svingninger i økonomien. Økonomisk afkast kan være rentabel drift over aktivets levetid, en gevinst i form af værdiforøgelse eller realisation af restværdien.¹⁹

Hvorvidt en leasingkontrakt klassificeres som finansiel eller operationel afhænger mere af transaktionens indhold end kontraktens form.²⁰

*"A finance lease is a lease that transfers substantially all the risks and rewards incidental to ownership of an asset. Title may or may not eventually be transferred."*²¹

Ved finansiel leasing overføres alle væsentlige risici og brugsrettigheder knyttet til besiddelsen af et aktiv til leasingtager. Definitionen på et aktiv er derfor opfyldt, uanset om den juridiske ejendomsret forsat tilkommer leasinggiver. I realiteten svarer finansiel leasing derfor til et lånefinansieret køb.²²

I det følgende gennemgås situationer vedrørende aktiver der enkeltvis eller sammen, normalt vil fører til at leasingkontrakten klassificeres, som en finansiel leasingkontrakt.²³

¹⁸ IAS 17 Leases, pkt. 4

¹⁹ IAS 17 Leases, pkt. 7

²⁰ IAF 17 Leases, pkt. 10

²¹ IAS 17 Leases, pkt. 4

²² Jens O. Elling: Finansiel rapportering – teori og regulering, s. 245

²³ IAS 17 Leases, pkt. 10

- Ejendomsretten overføres til leasingtager ved endt leasingperiode
- Leasingtager har mulighed for at købe aktivet efter endt leasingperiode, til en pris som er væsentlig lavere end dagsværdien på aktivet på købstidspunktet
- Leasingperioden dækker størstedelen af aktivets økonomiske levetid
- Hvis leasingforpligtelsen på kontrakttidspunktet udgør størstedelen af aktivets dagsværdi
- Hvis det leasede aktiv, er specialiseret i sådan en grad, at kun leasingtager kan bruge det uden omfattende modifikationer

Følgende situationer vedrørende kontrakten vil enkeltvis eller sammen normalt fører til, at leasingkontrakten klassificeres som en finansiel kontrakt:²⁴

- Hvis leasingtager er forpligtet til at bære leasinggivers tab ved en eventuel ophævelse af kontrakten
- Gevinst og tab som følge af udsving i dagsværdien vedrørende restværdien tilfalde leasingtager
- Leasingtager har mulighed for at forlænge leasingperioden til en leasingydelse der er væsentlig lavere end markedsværdien

*"An operating lease is a lease other than a finance lease."*²⁵

Operationel leasing er alle leasingkontrakter der ikke kan klassificeres som finansiel leasing. Ved operationel leasing forbliver alle væsentlige risici knyttet til aktiver hos leasinggiver, hvorfor definitionen på et aktiv ikke er opfyldt hos leasingtager.

6.4 IFRIC Interpretation 4

Financial Reporting Interpretation Committee (IFRIC) er en fondsbestyrelse, som er nedsat til at udstede fortolkningsbidrag til gældende standarder, på områder hvor der kan opstå tvivlsspørgsmål.²⁶ IFRIC har i forbindelse med IAS 17 udarbejdet fortolkningsbidraget IFRIC Interpretation 4,

²⁴ IAS 17 Leases, pkt. 11

²⁵ IAS 17 Leases, pkt. 4

²⁶ Jens O. Elling: Finansiell rapportering – teori og regulering, s. 75

Determining whether an arrangement contains a lease (IFRIC 4) som anvendes til, at fortolke hvorvidt en kontrakt har et element af leasing. IFRIC 4 fortolker på følgende problemstilling:

*"An entity may enter into an arrangement, comprising a transaction or a series of related transactions, that does not take the legal form of a lease but conveys a right to use an asset (eg an item of property, plant or equipment) in return for a payment or series of payments."*²⁷

For at fastsætte om en kontrakt er leasing eller har et element af leasing, skal kontrakten vurderes ud fra følgende parametre:

- Afhænger kontrakten af et specifikt aktiv, og
- Giver kontrakten brugsretten til aktivet

Afhænger kontrakten af et specifikt aktiv: Selvom et specifikt aktiv er direkte identificeret i en kontrakt, er det ikke en leasingkontrakt hvis opfyldelsen af kontakten ikke afhænger af brugen af et specifikt aktiv. Et eksempel på følgende kan være, hvis en kontrakt specificerer, at der bruges en specifik maskine til produktionen af en vare, men at varen stadig kan produceres på en anden maskine, i tilfælde hvor den specifikke maskine skulle være ude af stand til at producere varen.²⁸

Giver kontrakten brugsretten til aktivet: En kontrakt giver brugsretten til et aktiv, hvis køber får retten til at kontrollere det underliggende aktiv. En køber (leasingtager) opnår retten til at kontrollere det underliggende aktiv, hvis et af følgende kriterier er opfyldt:²⁹

- Hvis køber har muligheden eller rettigheden til at styre aktivet, eller har mulighed for at styre andres brug af aktivet og på den måde kontrollere en væsentlig del af aktivets output.
- Hvis køber har muligheden eller rettigheden til at kontrollere den fysiske adgang til aktivet, og på den måde kontrollere en væsentlig del af aktivets output.
- Hvis der ikke er nogle forhold der indikerer, at andre end køber vil kontrollere en væsentlig del af aktivets output og prisen køber betaler for produktionen hverken er kontraktmæssig fastsat pr. produktionsenhed eller lig med den aktuelle markedspris pr. produktionsenhed

²⁷ IFRIC Interpretation 4, pkt. 1

²⁸ IFRIC Interpretation 4, pkt. 7

²⁹ IFRIC Interpretation 4, pkt. 9

6.5 Indregning og måling

Finansielt leasede aktiver skal efter IAS 17 indregnes i balancen. Det vil sige finansielt leasede aktiver indregnes på lige fod med andre materielle anlægsaktiver på balancens aktiv side. Den tilhørende betalingsforpligtelse indregnes som en gældsforpligtelse på balancens passiv side.

Operationel leasede aktiver skal efter IAS 17 ikke indregnes i balancen, men blot oplyses i regnskabets noter. Dette skyldes at definitionen for et aktiv ikke er opfyldt ved operationel leasing. Betalingsforpligtelsen omkostningsføres i resultatopgørelsen i takt med at betalingen sker.

6.5.1 Finansiell leasing

6.5.1.1 Første indregning

*"At the commencement of the lease term, lessees shall recognise finance leases as assets and liabilities in their statements of financial position at amounts equal to the fair value of the leased property or, if lower, the present value of the minimum lease payments, each determined at the inception of the lease."*³⁰

Standarden forskriver, at en leasingkontrakt indregnes som et materielt anlægsaktiv samt som en gældsforpligtelse. Leasingkontrakten skal indregnes til dagsværdien på det leasede aktiv, eller hvis lavere, til nutidsværdien af minimumleasingforpligtelsen. Nutidsværdien regnes med den i leasingkontrakten implicitte rente, eller hvis en sådan ikke kan bestemmes, med leasingtagers inkrementelle lårente. Alle direkte startomkostninger lægges til aktivets værdi ved første indregning.

6.5.1.2 Eksempel på første indregning

Følgende eksempel tager udgangspunkt i en leasingkontrakt vedrørende en bil. Bilen har ved kontraktens start en dagsværdi på DKK 450.000, leasingperioden udgør 36 måneder og den månedlige leasingydelse udgør DKK 7.000 (DKK 84.000 årligt), den inkrementelle lårente er bestemt til 2,5%.

³⁰ IAS 17 Leases, pkt. 20

Nutidsværdien af minimumsleasingforpligtelsen regnes som følger:

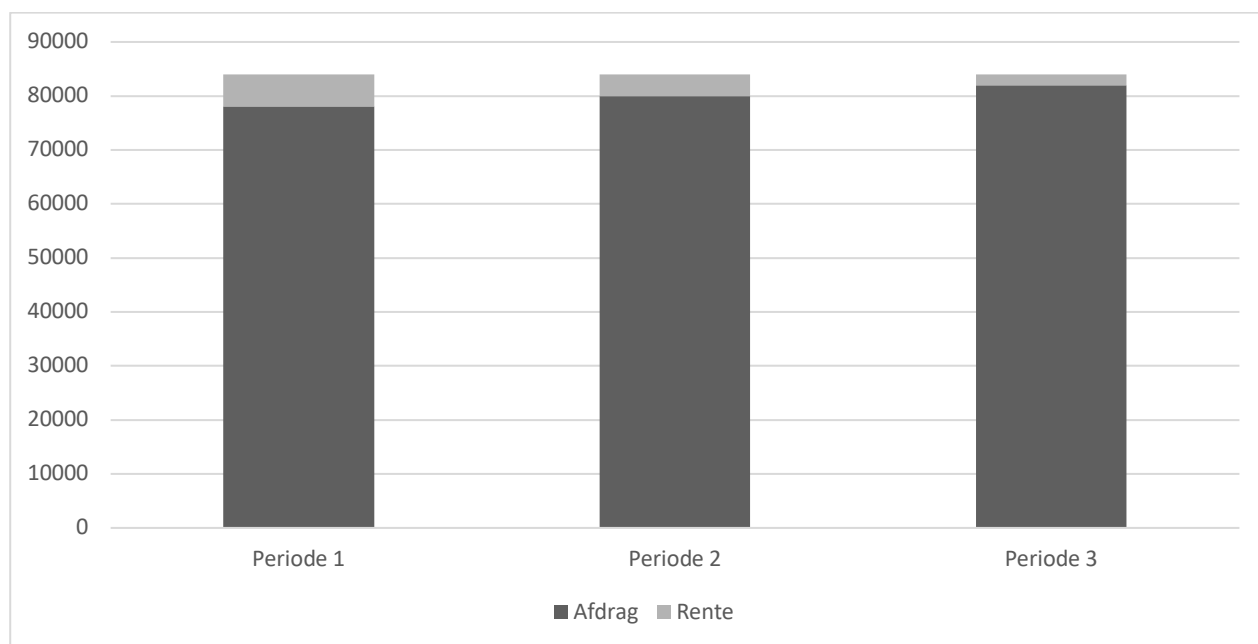
$$84.000 * \frac{1 - (1 + 0,025)^{-3}}{0,025}$$

Nutidsværdien af minimumsleasingydelsen opgøres således til DKK 239.906, dermed er nutidsværdien lavere end aktivets dagsværdi, hvorfor det materielle anlægsaktiv samt gældsforpligtelsen indregnes til denne.

6.5.1.3 Efterfølgende måling

Efter første indregning skal leasingforpligtelsen på balancen hvert regnskabsår reduceres med den årlige tilbagediskonterede leasingydelse, mens de årlige renter posteres i resultatopgørelsen.³¹

I lighed med et annuitetslån vil afdragende være stigende gennem leasingperioden, mens renten vil være faldende gennem leasingperioden, se nedenstående illustration:



Figur 4: Illustration af afdrags- og rentefordeling gennem leasingperioden

³¹ IAS 17 Leases, pkt. 25

Efter første indregning skal leasingaktivet afskrives efter samme afskrivningsprofil, som virksomhedens øvrige materielle anlægsaktiver afskrives efter, typisk vil leasingaktivet skulle afskrives linnært. Hvis leasingtager forventer at købe aktivet efter endt leasingperiode, skal aktivet afskrives over den økonomiske levetid, hvorimod det kun skal afskrives over leasingperiode, hvis leasingtager ikke forventer at købe aktivet efter endt leasingperiode.³² Leasingaktivet reduceres med den årlige afskrivning på balance og har modpost som en omkostning i resultatopgørelsen.

Den årlige afskrivning og finansieringsomkostninger svarer sjældent til den årlige leasingydelse, og det er derfor uhensigtsmæssigt kun at anderkende leasingydelsen som en omkostning. Derfor vil aktivet og gældsforpligtelsen ikke længere have samme værdi efter første indregning.³³

Nedenstående figur illustrer den regnskabsmæssige behandling af et leasingaktiv over leasingperioden:

	Balance				Resultatopgørelse		
	Aktiver		Passiver		Omkostninger		
År	Leasingaktiv	Afskrivninger	Leasinggæld	Afdrag	Afskrivninger	Renter	Leasingydelse
0	239.906	0	-239.906	0	0	0	0
1	159.937	-79.969	-161.904	78.002	79.969	5.998	84.000
2	79.969	-79.969	-81.951	79.952	79.969	4.048	84.000
3	0	-79.969	0	81.951	79.969	2.049	84.000
		-239.906		239.906	239.906	12.094	252.000

Alle beløb er angivet i debet (+) og kredit (-)

Figur 5: Illustration af den regnskabsmæssige behandling over leasingperioden

6.5.2 Operationel leasing

Ved en operationel leasingkontrakt skal leasingydelsen behandles som en omkostning, der posteres i det regnskabsår den vedrører.³⁴ Leasingkontrakten indregnes således ikke på leasingtagers balancen, men indgår alene som en del af resultatopgørelsen, mens den resterende leasingforpligtelse oplyses i en note til regnskabet.

³² IAS 17 Leases, pkt. 27

³³ IAS 17 Leases, pkt. 29

³⁴ IAS 17 Leases, pkt. 33

6.6 Kritikpunkter af IAS 17

Den forhenværende leasingstandard IAS 17 Leases er blevet kritiseret for ikke at leve op til regnskabsbrugernes behov. Brugerne har i særdeleshed haft følgende kritikpunkter til standarden:³⁵

- Mange regnskabsbruger mener operationel leasing, giver leasingtager mulighed for at holde leasingaktiver og leasingforpligtelser udenfor balancen, som ved indregning ville give regnskabsbrugere et mere retvisende billede. Som konsekvens heraf foretager regnskabsbruger et estimat af værdien af de ikke indregnede leasingkontrakter i et forsøg på at vurdere hvorledes disse vil påvirke regnskabet. Informationen som er tilgængelig i regnskabet, er utilstrækkelig til at kunne lave valide estimater, hvorfor investorer og analytiker risikere at fortage beslutninger på baggrund af ufuldstændige informationer.
- Den meget forskellige behandling af henholdsvis finansiel og operationel leasing, betyder at to principielt ens transaktioner indregnes vidt forskelligt, hvorfor sammenligneligheden for regnskabsbrugere reduceres.
- IAS 17 gav mulighed for at strukturere transaktioner for at få en specifik leasingklassifikation, det vil sige leasingtager kunne opnå en fordel ved at fortolke sin leasingkontrakt som operationel leasing. Hvis leasingkontrakten blev klassificeret som operationel leasing, kunne leasingtager få en kilde til ikke bogført gæld, som regnskabsbruger kunne have svært ved at opgøre.

Yderligere har regnskabsaflæggere og revisorer kritiseret modellen for at være for kompleks at anvende. I praksis har det vist sig svært, at definere en skillelinje mellem finansiel og operationel leasing. Som konsekvens heraf har regnskabsaflæggere og revisorer baseret deres beslutning på en subjektiv vurdering.³⁶ Nogle har argumenteret for, at standarden er begrebsmæssigt fejlbehæftet, i særdeleshed ved³⁷:

- Ved indgåelse af en leasingkontrakt opnår leasingtager brugsretten til et aktiv, som opfylder definitionen på et aktiv. Tilsvarende påtager leasingtager sig en forpligtelse, som opfylder

³⁵ Discussion Paper DP/2009/1 § 1.12

³⁶ Discussion Paper DP/2009/1 § 1.13

³⁷ Discussion Paper DP/2009/1 § 1.14

definitionen på en gældsforpligtelse. Men hvis leasingtager kategoriserer leasingkontrakten, som operationel leasing, bliver retten til aktivet og forpligtelsen ikke indregnet.

- Der er en væsentlig og voksende forskel mellem behandlingen af leasingkontrakter og andre forpligtende kontrakter en virksomhed indgår i forbindelse med deres drift. Dette har resulteret i en inkonsekvent behandling af kontrakter der lever op til definitionen på leasing og andre lignende kontrakter som ikke møder definitionen på leasing. Dermed opstår en grad af tilfældighed i behandling af kontrakter.

På baggrund af ovenstående problemstillinger anbefalede US Securities Exchange Commission i 2005, at FASB i samarbejde med IASB skulle igangsætte et projekt der skulle genoverveje leasingstandarden.³⁸

7. IFRS 16

7.1 Formål med IFRS 16

*"This Standard sets out the principles for the recognition, measurement, presentation and disclosure of leases. The objective is to ensure that lessees and lessors provide relevant information in a manner that faithfully represents those transactions. This information gives a basis for users of financial statements to assess the effect that leases have on the financial position, financial performance and cash flows of an entity."*³⁹

I 2005 estimerede US Securities Exchange Commission (SEC), at amerikanske børsnoterede virksomheder havde leasingkontrakter for rundt regnet US\$ 1,25 billioner, som ikke var indregnet på balancen. På baggrund af disse bekymringer vedrørende manglende gennemsigtighed i oplysninger om leasingforpligtelser, indledte IASB og FASB et projekt for, at forbedre den regnskabsmæssige behandling af leasingkontrakter. IASB og FASB var enige om, at leasingtager skulle indregne både leasingaktivet og leasingforpligtelsen, hvis gennemsigtigheden i regnskabet skulle forbedres. Denne gennemsigtighed har især betydning for investorer og analytikere, som

³⁸ Discussion Paper DP/2009/1 § 1.15

³⁹ IFRS 16 Leases, pkt. 1

tidligere ikke har haft mulighed for korrekt, at sammenligne virksomheder der leaser deres aktiver med virksomheder som køber deres aktiver, uden først at foretage tilpasning af regnskabet.⁴⁰

Projektet udmundede i at IASB i 2016 udsendte regnskabsstandarden IFRS 16 Leases. Standarden skal sikre, at alle væsentlige leasingkontrakter indregnes på virksomhedernes balancer. Standardens formål er at sikre en større gennemsigtighed i regnskaberne, samt forbedre sammenligneligheden.

7.2 Definition af en leasingkontrakt ifølge IFRS 16

*”A contract is, or contains, a lease if the contract conveys the right to control the use of an identified asset for a period of time in exchange for consideration”*⁴¹

En leasingkontrakt defineres ved, at en leasinggiver stiller et givet aktiv til rådighed for en leasingtager i en given leasingperiode, mod et vederlag. Leasingtager opnår gennem leasingkontrakten fuld kontrol over aktivet, det vil sige at leasingtager har eneretten til brugen af aktivet, samt de økonomiske fordele brugen af aktivet medføre. Retten til at kontrollere aktivet er det bærende kriterie i IFRS 16 for, om en kontrakt kan kategoriseres, som en leasingkontrakt.

7.2.1 Identificeret aktiv

Et aktiv er typisk identificeret ved at være udtrykkeligt specificeret i leasingkontrakten. Dog kan aktivet også være identificeret ved at være indirekte specificeret, hvor aktivet er gjort tilgængeligt for leasingtager.⁴²

Selvom aktivet er specificeret, har en leasingtager ikke retten til at kontrollere aktivet, hvis leasinggiver har mulighed for at substituere aktivet i leasingperioden. En leasinggiver har ret til at substituere et aktiv, hvis følgende forhold er til stede i leasingkontrakten:⁴³

- Leasinggiver har retten og den praktiske mulighed for at substituere til et alternativt aktiv i leasingperioden, og

⁴⁰ IFRS 16 Leases - Effects Analysis, s. 3

⁴¹ IFRS 16 Leases, pkt. 9

⁴² IFRS 16 Leases, Appendix B, § B13

⁴³ IFRS 16 Leases, Appendix B, § B14

- Leasinggiver vil have økonomiske fordele ved at udnytte deres ret til, at substituere aktivet

Hvis leasinggiver har retten eller forpligtelsen til, at erstatte et aktiv på et specifikt tidspunkt eller efter en specifik hændelse, da vil substitutionsretten være uvæsentlig, fordi leasinggiver ikke har den praktiske evne til at substituere aktivet gennem leasingperioden.⁴⁴

En leasingtagers vurdering for om leasinggivers ret til substitution er væsentlig, skal baseres på kontraktens fakta og omstændigheder ved kontraktens indgåelse, mens fremtidige begivenheder, der ved indgåelse af kontrakten ikke vurderes sandsynlige at forekomme, ikke skal indgå i vurderingen.⁴⁵

En leasinggivers ret eller forpligtelse til, at substituere et aktiv ved reparation og vedligeholdes, hvis aktiver ikke virker korrekt eller skal have en teknisk opdatering, medfører ikke at leasingtager mister retten til at kontrollere aktivet.⁴⁶

Hvis det for leasingtager ikke er let bestemmeligt, hvorvidt en leasinggiver har en væsentlig substitutionsret, skal leasingtager antage at enhver substitutionsret er uvæsentlig.⁴⁷

7.2.2 Retten til at kontrollere anvendelsen af aktivet

For at bestemme om en leasingkontrakt giver rettigheder til kontrol af et aktiv i en given tidsperiode, skal virksomheden vurdere hvorvidt de i kontraktperioden har følgende rettigheder:⁴⁸

- Retten til at opnå alle væsentlige økonomiske fordele ved brugen af det identificerede aktiv
- Retten til at styre brugen af det identificerede aktiv

⁴⁴ IFRS 16 Leases, Appendix B, § B15

⁴⁵ IFRS 16 Leases, Appendix B, § B16

⁴⁶ IFRS 16 Leases, Appendix B, § B18

⁴⁷ IFRS 16 Leases, Appendix B, § B19

⁴⁸ IFRS 16 Leases, Appendix B, § B9

7.2.2.1 Retten til økonomiske fordele

For at opnå kontrollen over et identificeret aktiv skal leasingtager have retten til alle væsentlige økonomiske fordele aktivet generere i leasingperioden. En leasingtager kan opnå retten til alle væsentlige økonomiske fordele både direkte og indirekte på mange forskellige måder, ved for eksempel at bruge, at besidde, eller at sublease aktivet. De økonomiske fordele inkluderer det primære output, biprodukter, samt andre fordele ved at anvende aktivet, som kan realiseres ved en transaktion med en tredje part.⁴⁹

Leasingtager skal ved vurdering af hvorvidt de opnår alle væsentlige økonomiske fordele ved brugen af aktivet, vurderer om der i kontrakten er fastlagt nogle begrænsninger for brugen af aktivet. Hvis der i kontrakten er fastlagt sådanne begrænsninger, er det kun de væsentlige økonomiske fordele inden for begrænsningen leasingtager skal tage højde for, når det vurderes om de opnår alle fordelene ved brugen af aktivet. Et eksempel på dette kunne være, hvis der i en leasingkontrakt for en bil er fastsat et bestemt antal kilometer bilen må kører, er det kun de væsentlige økonomiske fordele inden for kilometerbegrænsningen, der skal medtages i leasingtagers vurdering af, om alle fordelene ved brugen af aktivet tilfalder dem.⁵⁰

Hvis det i en leasingkontrakt er fastsat, at leasingtager skal betale leasinggiver en procentdel af pengestrømmen ved anvendelsen af aktivet, som betaling for retten til at bruge aktivet, skal dette regnes med i økonomiske fordele leasingtager opnår ved brugen af aktivet. Et sådan krav forhindrer ikke leasingtager i at opnå alle væsentlige økonomiske fordele ved brugen af aktivet. Dette skyldes at pengestrømmen som opnås i forbindelse med anvendelsen af aktivet, er en økonomisk fordel, mens procentdelen der betales til leasinggiver anses, som et vederlag for retten til at bruge aktivet.⁵¹

7.2.2.2 Retten til at styre brugen

En leasingtager har kun retten til at styre anvendelsen af et aktiv gennem en leasingperiode, hvis en af følgende betingelser er opfyldt:⁵²

⁴⁹ IFRS 16 Leases, Appendix B, § B21

⁵⁰ IFRS 16 Leases, Appendix B, § B22

⁵¹ IFRS 16 Leases, Appendix B, § B23

⁵² IFRS 16 Leases, Appendix B; § B24

- Leasingtager har retten til at bestemme hvordan og til hvilket formål aktivet skal anvendes i leasingperioden, eller
- Det er forudbestemt hvordan og til hvilket formål aktivet skal anvendes, og
 - Leasingtager har retten til at anvende aktivet gennem leasingperioden, uden at leasinggiver har retten til at ændre i anvendelsen, eller
 - Leasingtager har specificeret aktivet på en sådan måde, at det er forudbestemt hvordan og til hvilket formål det skal anvendes i leasingperioden

Leasingtager har retten til at bestemme hvordan og til hvilket formål aktivet anvendes, hvis det indenfor leasingkontraktens rammer er muligt at ændre hvordan og til hvilket formål aktivet anvendes. Ved vurdering af dette kriterie skal leasingtager overveje de beslutningsrettigheder, som er mest relevant i forhold til at ændre hvordan og til hvilket formål aktivet anvendes. Beslutningsrettigheder er relevante, når de påvirker de væsentlige økonomiske fordele der opnås ved anvendelse af aktivet.⁵³

Ved en vurdering af, om en leasingtager har retten til at styre brugen af aktivet, er det kun retten til at styre aktivet i leasingperioden der skal tages højde for, medmindre leasingtager har specificeret aktivet på en sådan måde, at det er forudbestemt hvordan og til hvilket formål det skal anvendes i leasingperioden. Kun hvis førnævnte finder sted skal leasingtager medtage forudbestemt forhold i sin vurdering.⁵⁴

7.2.3 Separering af komponenter i en leasingkontrakt

For en kontrakt der er eller indeholder leasing, skal leasingtager indregne hver leasingkomponent i kontrakten som en leasingkontrakt separat fra ikke-leasingkomponenter i kontrakten.⁵⁵

For en kontrakt der indeholder en leasingkomponent og yderligere en eller flere leasingkomponenter eller ikke-leasingkomponenter, skal leasingtager allokere leasingydelsen til

⁵³ IFRS 16 Leases, Appendix B, § B25

⁵⁴ IFRS 16 Leases, Appendix B, § B29

⁵⁵ IFRS 16 Leases, pkt. 12

hvert af disse komponenter på baggrund af deres andel af leasingydelsen.⁵⁶ Allokering af leasingydelsen foretages på baggrund af, hvad en leasingiver ville tage for den enkelte komponent i en separat kontrakt.⁵⁷

Hvorvidt et eller flere leasingkomponenter skal indregne separat, skal vurderes ud fra om følgende kriterier opfyldt:⁵⁸

- Leasingtager har fordel ved af brugen af det underliggende aktiv alene eller sammen med andre ressourcer som let tilgængelige for leasingtager. Let tilgængelige ressourcer dækker over vare eller services som er købt eller leaset separat eller ressourcer leasingtager allerede har opnået, og
- Det underliggende aktiv er hverken stærkt afhæng af eller stærkt forbundet med de øvrige underliggende aktiver i leasingkontrakten.

7.2.4 Leasingperioden ifølge IFRS 16

Leasingperioden er den i leasingkontrakten fastsatte periode, hvor leasingtager ikke har mulighed for at ophæve kontrakten, med tillæg af følgende:⁵⁹

- Perioder som er dækket af optioner med mulighed for at forlænge leasingkontrakten, hvor det vurderes sandsynligt at leasingtager udnytter optionen, og
- Perioder som er dækket af optioner med mulighed for at ophæve leasingkontrakten, hvor det vurderes sandsynligt at leasingtager udnytter optionen

Ved vurdering af, om det er sandsynligt at en option udnyttes, skal leasingtager vurdere alle relevante fakta og forhold der giver et økonomisk incitament til at udnytte optionen.⁶⁰

Leasingtager skal ved begivenheder af væsentlig betydning eller ændringer i væsentlige forhold revurdere, hvorvidt deres tidligere vurdering af sandsynlighed for at udnytte en option på enten

⁵⁶ IFRS 16 Leases, pkt. 13

⁵⁷ IFRS 16 Leases, pkt. 14

⁵⁸ IFRS 16 Leases, § B32

⁵⁹ IFRS 16 Leases, pkt. 18

⁶⁰ IFRS 16 Leases, pkt. 19

forlængelse eller ophævelse stadig gør sig gældende. Hvis disse begivenheder eller forhold lever op til følgende:⁶¹

- Det skal være under leasingtagers kontrol, og
- Det skal have en effekt på hvorvidt det vurderes, at leasingtager udnytter en option, der ikke tidligere er indregnet i fastlæggelsen af leasingperioden

En leasingtager skal yderligere revurdere leasingperioden, hvis der foretages en ændring i leasingkontrakten i forhold til den fastsatte periode, hvor leasingtager ikke har mulighed for at ophæve kontrakten.⁶²

7.3 Kortfristede leasingkontrakter og leasingkontrakter med lav værdi

Mange leasingtager udtrykte bekymringer vedrørende de omkostninger det ville medføre at indregne leasingkontrakter af kort varighed og eller kontrakter af lav værdi, de mente at sådanne indregninger ville medføre en stor indsats med en potentiel lille effekt på de rapporterede oplysninger.⁶³

IASB fastlagde derfor at korte leasingkontrakter ikke skulle indregnes på baggrund af, at fordelene ved at indregne leasingaktiv og leasingforpligtelser på kortfristede kontrakter ikke opvejer de omkostninger en opgørelse og indregning medfører. Derfor tillader IFRS 16, at leasingtager kan undlade at indregne kortvarige leasingkontrakter på balancen. I stedet skal leasingtager optage leasingydelse i resultatopgørelsen, som en omkostning over leasingperioden.⁶⁴

IASB foretog en undersøgelse for at vurdere hvilken effekt det ville have at holde leasingkontrakter med lav værdi uden for balancen. På baggrund af denne undersøgelse observerede IASB, at det i de fleste tilfælde ville have en uvæsentlig effekt ikke at indregne kontrakterne på balancen, både enkeltvis og alene.⁶⁵ Ud fra disse betragtninger fastlagde IASB, at leasingkontrakter af lav værdi

⁶¹ IFRS 16 Leases, pkt. 20

⁶² IFRS 16 Leases, pkt. 21

⁶³ Basis for Conclusions on IFRS 16 Leases, pkt. BC98

⁶⁴ Basis for Conclusions on IFRS 16 Leases, pkt. BC89

⁶⁵ Basis for Conclusions on IFRS 16 Leases, pkt. BC101

heller ikke skulle indregnes på balancen og leasingydelsen, ligesom ved kortvarige kontrakter, skal optages i resultatopgørelsen, som en omkostning over leasingperioden.

7.3.1 Kortfristede leasingkontrakter

En leasingkontrakt der ved kontraktens indgåelse løber 12 måneder eller kortere og hvor der ikke forefindes en købsoptionen, er i IFRS 16 kategoriseret som en kortfristet leasingkontrakt, og det kan derfor undlades at indregne den på balancen.⁶⁶ Som tidligere nævnt optages leasingydelse i resultatopgørelsen, som en omkostning over leasingperioden.

7.3.2 Leasingkontrakt med lav værdi

I vurdering af om et aktiv er af lav værdi lægges der ikke vægt på leasingtagers virksomheds størrelse, art eller andre omstændigheder. Hvorfor det forventes at forskellige leasingtager når samme konklusion i deres vurdering af aktiver med lav værdi.⁶⁷

Et aktiv kan kun være af lav værdi hvis følgende er opfyldt:⁶⁸

- Leasingtager opnår fordele ved brug af det underliggende aktive alene eller sammen med andre ressourcer der er let tilgængelige for leasingtager, og
- Det underliggende aktiv er ikke stærkt afhængigt af eller stærkt forbundet med andre aktiver

Et aktiv kan ikke klassificeres som et aktiv med lav værdi, hvis nyværdien af et tilsvarende aktiv ikke kan klassificeres som et sådan aktiv.⁶⁹ Yderligere kan et aktiv der forventes subleaset ikke klassificeres som et aktiv med lav værdi.⁷⁰

IASB har i forbindelse med beslutningen om, at aktiver af lav værdi kan holdes uden for balancen, arbejdet med et estimat på, at aktiver med en værdi på eller under US\$ 5.000 kan klassificeres som aktiver med lav værdi.⁷¹

⁶⁶ IFRS 16 Leases, Appendix A, definition af “Short-term lease”

⁶⁷ IFRS 16 Leases, Appendix B, § B4

⁶⁸ IFRS 16 Leases, Appendix B, § B5

⁶⁹ IFRS 16 Leases, Appendix B, § B6

⁷⁰ IFRS 16 Leases, Appendix B, § B7

⁷¹ Basis for Conclusions on IFRS 16 Leases, pkt. BC100

7.4 Indregning under IFRS 16

7.4.1 Indregning af leasingaktivet

“At the commencement date, a lessee shall measure the right-of-use asset at cost.”⁷²

Ved leasingkontraktens begyndelse skal leasingaktivet indregnes på balancen til kostpris.

Kostprisen omfatter følgende:⁷³

- Den beløbsmæssige værdi leasingforpligtelsen er indregnet til ved første indregning,
- Leasingydelser der er betalt inden leasingkontraktens begyndelse, fratrullet modtagne leasing incitamenten,
- Omkostninger direkte forbundet med leasingkontraktens indgåelse,
- Estimerede omkostninger til reetablering eller bortskaffelse af aktivet

7.4.2 Indregning af leasingforpligtelsen

“At the commencement date, a lessee shall measure the lease liability at the present value of the lease payments that are not paid at that date. The lease payments shall be discounted using the interest rate implicit in the lease, if that rate can be readily determined. If that rate cannot be readily determined, the lessee shall use the lessee’s incremental borrowing rate.”⁷⁴

Ved leasingkontraktens begyndelse skal leasingforpligtelsen indregnes til nutidsværdien af alle ikke betalte leasingydelser. Leasingydelserne skal tilbagediskonteres ved brug af den implicitte rentesats bestemt efter leasingkontrakten, hvis denne ikke nemt kan bestemmes, bruges i stedet leasingtagers inkrementelle lånerente.

Følgende skal indregnes i leasingforpligtelsen ved første indregning:⁷⁵

- Faste leasingydelser, fratrullet tilgodehavende leasing incitamenten
- Variable leasingydelser, som reguleres efter indeks eller sats. Indregnes første gang efter indeks ellers sats ved leasingkontraktens begyndelse

⁷² IFRS 16 Leases, pkt. 23

⁷³ IFRS 16 Leases, pkt. 24

⁷⁴ IFRS 16 Leases, pkt. 26

⁷⁵ IFRS 16 Leases, pkt. 27

- Forventede forpligtelser til restværdigarantier
- Forventede forpligtelser til købsoptioner, når det vurderes væsentlig sandsynligt at leasingtager benytter optionen
- Forventede forpligtelser til ophævelse af leasingkontrakten før kontraktens udløb, når det vurderes væsentlig sandsynligt at leasingtager vil ophæve kontrakten før udløb

7.5 Efterfølgende måling under IFRS 16

7.5.1 Efterfølgende måling af leasingaktivet

Efter første indregning skal leasingtager foretage efterfølgende måling ved brug af en kostprismodel.⁷⁶ Ved anvendelse af en kostprismodel skal leasingtager måle leasingaktivet til kostpris:⁷⁷

- Fratrullet akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger
 - Afskrivninger skal foretages efter IAS 16 Property, Plant and Equipment.⁷⁸
 - Hvis leasingtager forventer at købe aktivet efter endt leasingperiode, skal aktivet afskrives over den økonomiske levetid, hvorimod det kun skal afskrives over leasingperiode, hvis leasingtager ikke forventer at købe aktivet efter endt leasingperiode.⁷⁹
 - Nedskrivningstest skal foretages i overensstemmelse med IAS 36 Impairment of Assets⁸⁰
- Reguleret i forhold til den efterfølgende måling af leasingforpligtelsen

Yderligere findes to modeller der kan benyttes til efterfølgende måling af leasingaktivet:

- Leasingtager kan anvende dagsværdimodellen i IAS 40 Investment Property til investeringsejendomme⁸¹

⁷⁶ IFRS 16 Leases, pkt. 29

⁷⁷ IFRS 16 Leases, pkt. 30

⁷⁸ IFRS 16 Leases, pkt. 31

⁷⁹ IFRS 16 Leases, pkt. 32

⁸⁰ IFRS 16 Leases, pkt. 33

⁸¹ IFRS 16 Leases, pkt. 34

- Hvis leasingaktivet relaterer sig til en anlægsaktivgruppe, hvor leasingtager anvender revalueringsmodellen i IAS 16 kan leasingtager vælge at anvende revalueringsmodellen på alle leasingaktiver i denne anlægsaktivgruppe⁸²

7.5.2 Efterfølgende måling af leasingforpligtelsen

Efter første indregning skal leasingtager foretage efterfølgende måling af leasingforpligtelsen på følgende måde:⁸³

- Forøge leasingforpligtelsen med rentetilskrivningen
- Reducere leasingforpligtelsen med de betalte leasingydelser
- Genmåle leasingforpligtelsen i forhold til eventuelle revurderinger eller modifikationer til leasingkontrakten

Efter første indregning skal følgende føres i resultatopgørelsen:⁸⁴

- Rentetilskrivninger på leasingforpligtelsen
- Variable leasingydelser som ikke indgår i målingen af leasingforpligtelsen, på tidspunktet hvor begivenheden eller betingelsen, som udløser betalingen sker

7.5.2.1 Revurdering af leasingforpligtelsen

Efter første indregning skal leasingtager revurdere leasingforpligtelsen, hvis der sker en ændring i leasingydelserne. Leasingtager skal derefter regulere leasingaktivet med samme værdi, som leasingforpligtelsen er reguleret med. Hvis leasingaktivet er fuldt afskrevet og der foretages en yderligere regulering til leasingforpligtelsen, skal denne føres i resultatopgørelsen.⁸⁵

Leasingtager skal revurdere leasingforpligtelsen ved at tilbagediskontere de revurderede leasingydelser ved brug af en revurderet tilbagediskonteringsrente, hvis et af følgende scenarier gør sig gældende:⁸⁶

⁸² IFRS 16 Leases, pkt. 35

⁸³ IFRS 16 Leases, pkt. 36

⁸⁴ IFRS 16 Leases, pkt. 38

⁸⁵ IFRS 16 Leases, pkt. 39

⁸⁶ IFRS 16 Leases, pkt. 40-41

- Der sker en ændring i leasingperioden. Leasingtager skal bestemme de revurderede leasingydelser på basis af den revurderede leasingperiode
- Der sker en ændring i vurdering af om der er en væsentlig sandsynlighed for at en købsoption benyttes. Leasingtager skal bestemme de revurderede leasingydelser på basis af hvorvidt købsoptionen benyttes eller ej

Leasingtager skal revurdere leasingforpligtelsen ved at tilbagediskontere de revurderede leasingydelser ved brug af den eksisterende tilbagediskonteringsrente, hvis et af følgende senarier gør sig gældende:⁸⁷

- Der sker en ændring i restværdigarantien. Leasingtager skal bestemme de revurderede leasingydelser for at afspejle ændringen i restværdigarantien
- Der sker en ændring i leasingydelserne på baggrund af en indeks- eller satsregulering. Leasingtager skal revurderes leasingforpligtelsen for at afspejle de revurderede leasingydelser

7.5.2.2 Modifikationer til leasingkontrakten

Leasingtager skal indregne en modifikation til en leasingkontrakt, som en separat leasingkontrakt hvis følgende kriterier er opfyldt:⁸⁸

- Modifikationerne tilføjer flere aktiver til kontrakten, og
- Leasingydelserne stiger med værdien tilsvarende det eller de tilføjede aktiver

Hvis en modifikation til en leasingkontrakt ikke skal indregnes som en separat leasingkontrakt, skal leasingtager ved modifikationens ikrafttrædelsesdato gøre følgende:⁸⁹

- Allokere leasingydelsen i kontraktmodifikationen efter samme princip som nævnt i afsnit 7.2.3
- Bestemme leasingperioden i kontraktmodifikationen efter samme princip som nævnt i afsnit 7.2.4
- Genmåle leasingforpligtelsen ved at tilbagediskontere den revurderede leasingydelse ved brug af en revurderet diskonteringsrente. Den revurderede diskonteringsrente bestemmes

⁸⁷ IFRS 16 Leases, pkt. 42-43

⁸⁸ IFRS 16 Leases, pkt. 44

⁸⁹ IFRS 16 Leases, pkt. 45

som den implicitte rentesats bestemt efter leasingkontrakten for den resterende leasingperiode. Hvis den implicitte rentesats ikke nemt kan bestemmes, bruges i stedet leasingtagers inkrementelle lånerente på modifikationens ikrafttrædelsesdato

Hvis en modifikation til en leasingkontrakt ikke skal indregnes som en separat leasingkontrakt, skal leasingtager revurderer leasingforpligtelsen om følgende:⁹⁰

- Nedsættelse af den regnskabsmæssige værdi på leasingaktivet for, at reflekter den delvis eller fulde ophævelse af leasingkontrakten, som følge af den reduktion af leasingkontraktens omfang modifikationen medfører. Leasingtager skal fører gevinst og tab, relateret til den delvis eller fulde ophævelse af leasingkontrakten, i resultatopgørelsen
- Der skal foretages en tilsvarende tilpasning af leasingaktivet for alle øvrige leasingmodifikationer

8. IFRS 16 i forhold til IAS 17

8.1 Definition af en leasingkontrakt

IAS 17: "A lease is an agreement whereby the lessor conveys to the lessee in return for a payment or series of payments the right to use an asset for an agreed period of time."⁹¹

og

IFRS 16: "A contract is, or contains, a lease if the contract conveys the right to control the use of an identified asset for a period of time in exchange for consideration."⁹²

Definitionen af en leasingkontrakt er i ordlyden ændret væsentligt på to punkter, brugsret er ændret til kontrolret og aktiv er ændret til identificeret aktiv. Dog forventer IFRS ikke at ændringen i definitionen vil påvirke konklusionerne om, hvorvidt en kontrakt indeholder et element af leasing for langt de fleste kontrakter. Det vil sige langt de fleste kontrakter der efter IAS 17, var kategoriseret som en leasingkontrakt forventes også, at kategoriseres som en leasingkontrakt efter IFRS 16.

⁹⁰ IFRS 16 Leases, pkt. 46

⁹¹ IAS 17 Leases, pkt. 4

⁹² IFRS 16 Leases, pkt. 9

IASB forventer midlertidigt at IFRS 16 vil sikre, at servicekontrakter der efter IAS 17 kunne have været betragtet som leasingkontrakter, fremover kategoriseres korrekt.⁹³

8.1.1 Aktiv kontra identificeret aktiv

Da ordlyden i definition af en leasingkontrakt i IAS 17 er forholdsvis åben har det været nødvendigt at udarbejde fortolkningsbidraget IFRIC 4 for at sikre, at kontrakter uden et element af leasing ikke blev indregnet. Definitionen i IAS 17 forskriver der skal være tale om et aktiv, men ikke at det skal være et specifikt aktiv, dette er derfor tilføjet i IFRIC 4 for at forhindre forskellige fortolkninger af definitionen. I IFRS 16 er det i definitionen af en leasingkontrakt forskrevet, at der skal være tale om et identificeret specifikt aktiv, den nye definition tillader derfor ikke fortolkning i samme grad som den gamle, hvorfor IFRIC 4 ikke finder anvendelse længere.

8.1.2 Kontrolelementet kontra brugsretten

IAS 17 og IFRIC 4 forskriver at der er tale om en leasingkontrakt såfremt leasingtager, opnår retten til at bruge aktivet. Retten til at bruge et aktiv kan både dække brugsretten af aktivet samt kontrollen til at bestemme hvordan og til hvilket formål aktivet benyttes. Yderligere kan det også dække tilfælde, hvor leasingtager har brugsretten men ikke retten til, at bestemme hvordan og til hvilket formål aktivet benyttes. Da definitionen i IAS 17 og IFRIC 4 ikke sikre at leasingtager har retten til at kontrollere aktivet, bliver flere servicekontrakter indregnet som leasing efter disse. Denne problemstilling løser indførelsen af IFRS 16, da definitionen i denne er ændret til retten til at kontrollere aktivet. IFRS 16 sikre derfor, at leasingkontrakter og servicekontrakter er nemmere at skelne mellem, og at de fremover behandles korrekt.

8.2 Klassifikations afskaffes

Den største ændring i den regnskabsmæssige behandling af leasing der er foretaget i forbindelse med IFRS 16 er, at klassifikation af leasingkontrakter afskaffes, begrebet finansiel og operationel leasing har derfor ikke længere betydning. Definitionen i IFRS 16 medfører at stort set samtlige leasingkontrakter skal indregnes på balancen, kun få specifikke kontrakter kan holdes udenfor. Leasingkontrakter der skal indregnes på balancen skal behandles i lighed med, hvordan finansielle

⁹³ IFRS 16 Leases - Effects Analysis, s. 11

kontrakter blev behandlet efter IAS 17, hvorfor indførelsen af IFRS 16 har størst påvirkning på tidligere operationelle kontrakter.

Operationelle leasingkontrakter der efter IAS 17 blev holdt udenfor balancen, har tidligere skabt en række problemstillinger i forhold til at skabe et retvisende billede af leasingtagers reelle finansielle situation, samt gjort sammenligning mellem regnskaber vaskeligt for regnskabsbrugere. Indførelsen af IFRS 16 løser disse problemstillinger ved, at kun uvæsentlige leasingkontrakter holdes udenfor balancen. Herudover medfører indførelsen af IFRS 16 at investorer og analytikere ikke længere har behov for, at reformulere regnskaberne, med risiko for at under- eller overestimere de ikke indregnede leasingkontrakter, og derfor tage beslutninger på et forkert grundlag.

IFRS 16 forsøger at løse den kompleksitet der ved anvendelse af IAS 17, var i forbindelse med, vurderingen af hvorvidt der var tale om en finansiell eller operationel leasingkontrakt. Vurderingen af hvorvidt leasingkontrakten overførte "alle væsentlige risici og fordele" var kompleks og kunne foretages og tolkes med udgangspunkt i et ønske om, hvordan leasingtager ønskede at behandle kontrakterne. IFRS 16 gør således op med den subjektive vurdering og tilstræber, at en leasingkontrakt klassificeres ens uanset hvilken virksomhed der foretager vurderingen.

8.3 Revurdering af leasingperioden

Begge standarden definerer leasingperioden, som den uopsigelige periode der er aftalt i leasingkontrakten, med tillæg af en eventuel forlængelse eller ophævelse, hvis dette vurderes sandsynligt. IAS 17 foreskriver at leasingkontraktens periode skal vurderes ved kontraktens start, perioden vurderes ikke igen på et senere tidspunkt, netop dette er den fundamentale forskel mellem leasingperioden i IAS 17 og IFRS 16. I IFRS 16 skal leasingperiode i lighed med IAS 17 vurderes ved kontrakten start, men den skal yderligere revurderes hvert år, når der foretages efterfølgende måling af leasingkontrakten. Sådanne revurderinger vil indeholde et stort element af skøn, hvor det principielt vil kunne diskuteres, hvorvidt sådan et skøn giver regnskabet et mere retvisende billede.

8.4 Variable leasingydelser – En del af forpligtelsen

Som tidligere nævnt indregnes leasingforpligtelsen som nutidsværdien af leasingydelserne. Derfor har det en væsentlig betydning, for indregning af leasingforpligtelsen, hvordan leasingydelserne

bestemmes. Efter IAS 17 skulle variable leasingydelser der reguleres efter indeks eller sats ikke medtages i leasingforpligtelsen, mens de efter IFRS 16 skal medtages, se nedenstående illustration.

Elementer der indgår i leasingforpligtelsen	IAS 17	IFRS 16
Faste leasingydelser (minimums leasingydelser, IAS 17)	X	X
Variable leasingydelser reguleret efter indeks eller sats	X	X
Restværdigarantier	X	X
Købsoptioner	X	X
Sanktioner ved ophævelse før tid		X

Figur 6: Illustration af elementer der indgår i leasingforpligtelsen i IAS 17 kontra IFRS16

De variable leasingydelser har tidligere efter IAS 17 været ført i resultatopgørelsen, men da variable leasingydelser der reguleres efter indeks eller sats betegnes som uundgåelige efter IFRS 16 skal disse indregnes som en del af leasingforpligtelsen. Øvrige variable leasingydelser, som afhænger direkte af brugen af aktivet, vurderes ikke at være uundgåelige, hvorfor disse ikke indregnes som en del af leasingforpligtelsen. Et eksempel på variable omkostninger der ikke skal indregnes i leasingforpligtelsen kunne være leasing af et fly, hvor personalet indgår i kontrakten. Da skal selve leasing af flyet indregnes på balancen, mens leasing af personalet føres i resultatopgørelsen. Baggrunden for dette er at leasingydelsen vedrørende flyet er konstant, uanset om flyet benyttes eller ej, mens leasingydelserne til personalet er variable og afhænger af anvendelsen og derfor kan variere i høj- og lavsæson.

8.5 Revurdering af leasingforpligtelsen

I lighed med at leasingperioden skal revurderes efter IFRS 16, skal leasingforpligtelsen ligeledes revurderes løbende. Dette er igen en væsentlig forskel fra IAS 17, hvor leasingforpligtelsen kun skulle vurderes ved kontraktens start. En løbende revurdering af leasingforpligtelsen er omfattende for leasingtager, men kommer regnskabsbruger til gode i form af et mere restvisende billede og større gennemsigtighed i regnskabet.

Det er ikke fastsat i IFRS 16 hvor ofte leasingforpligtelsen skal revurderes, men den skal som minimum revurderes, såfremt der sker ændringer til den oprindelige leasingkontrakt eller de forhold der ligger til grund for den oprindelige vurdering.

8.6 Kortvarig leasingkontrakter og aktiver af lav værdi

IASB har gennem deres udarbejdelse af IFRS 16 lagt vægt på, at fordelene skal opveje de omkostninger indregningen medfører. Derfor lyttede de også da flere interessenter gjorde opmærksom på, der var nogle leasingkontrakter hvor fordelene ved en indregning ikke ville opveje de omkostninger det ville medføre. Dette gjorde sig blandt andet gældende for leasingkontrakter med kort varighed, ISAB besluttede derfor at give leasingtager mulighed for, at leasingkontrakter med en varighed på 12 måneder eller kortere kan føres i resultatopgørelsen. I lighed med leasingkontrakter af kort varighed besluttede IASB, at leasingkontrakter vedrørende et aktiv af lav værdi, ligeledes kan holdes uden for indregning på balancen.

Leasingtager skal efter IFRS 16 oplyse om, leasingkontrakter af kort varighed og leasingkontrakter vedrørende aktiver af lav værdi, i en note til regnskabet hvis det er valgt at holde disse udenfor indregning. Dette skal gøres efter samme metode, som ved operationel leasing i IAS 17, med en oplysning herom i noterne til regnskabet.

8.7 Vurdering af IFRS 16 i forhold til kritikpunkterne under IAS 17

Som nævnt tidligere havde regnskabsbrugerne en række kritikpunkter til IAS 17. De mente regnskabsaflægger havde mulighed for at holde relevante regnskabsinformationer udenfor regnskabet, da IAS 17 foreskrev at operationel leasing ikke skulle indregnes. Regnskabet gav således ikke et retvisende billede af den økonomiske situation, og regnskabsbrugere måtte selv estimere de manglende aktiver og forpligtelser for at sikre sammenlignelighed. En sådan estimering og reformulering indebærer en betydelig andel af skøn, hvorfor regnskabsbruger stadig kunne have tvivl, om hvorvidt der var tale om et retvisende billede.

IFRS 16 løser denne problemstilling ved at ændre i indregningskriteriet, således at både finansielle og operationelle leasingkontrakter skal indregnes på balancen. Regnskabsbruger opnår hermed det efterspurgte retvisende billede og en større sammenlignelighed. IFRS 16 sikrer dermed at mere end US\$ 1 billion fremover fremgår af virksomhedernes balancer.

Regnskabsbrugerne kritiserede ligeledes, at to principielt ens transaktioner blev behandlet regnskabsmæssigt forskelligt, afhængigt af om der var tale om finansiell eller operationel leasing, de

mente at dette forringede sammenligneligheden. Som beskrevet ovenfor blev denne problemstilling ligeledes løst ved at ophæve denne kategoriseringen af leasingkontrakter.

Yderligere mente regnskabsbrugerne, at IAS 17 åbnede op for en uhensigtsmæssig fortolkning af definitionen mellem finansiell og operationel leasing, dette medførte to problemstillinger. Første problemstilling var, at regnskabsaflægger havde muligheden for at fortolke leasingkontrakten, således denne blev behandlet efter deres ønske, mere end efter dens konkrete karakter. Anden problemstilling var at regnskabsbruger ikke kunne være sikker på, at en leasingkontrakt ville blive behandlet ens i to forskellige virksomheder, hvorfor sammenligneligheden ville være markant forringet. Dette er igen løst ved, at IFRS 16 ikke skelner mellem finansiell og operationel leasing.

Regnskabsaflæggere og revisorer har kritiseret IAS 17 for kompleks at anvende, hvorfor de mener at mange beslutninger træffes på en subjektiv vurdering. De havde på baggrund af dette et ønske om en strammere definition, der kunne gøre det nemmere at vurdere, hvordan de forskellige leasingkontrakter skulle behandles. Dette har IFRS 16 løst ved at diktere en ens behandling af finansiell og operationel leasing, men også ved at stramme definitionen af hvornår en kontrakt kan betegnes som leasing.

Regnskabsaflæggere og revisorer argumenterer yderligere for, at IAS 17 var begrebsmæssigt fejlbehæftet i særdelshed ved, at en operationel leasingkontrakt, som både indeholdt et aktiv og en forpligtelse kunne holdes udenfor balancen. Igen løses denne problemstilling ved, at IFRS 16 ikke skelner mellem finansiell og operationel leasing.

Et yderligere kritikpunkt var, at der opstod en væsentlig og voksende forskel mellem behandlingen af leasingkontrakter og andre forpligtende kontrakter. Dette førte til en inkonsekvent behandling af kontrakter som levede op til definitionen på leasing og andre lignende kontrakter som ikke mødte definitionen på leasing. Der opstod dermed et element af tilfældighed i behandlingen af kontrakter. Denne tilfældighed har IFRS 16 elimineret ved at ændre definitionen på leasing fra, at være brugsretten til et aktiv i IAS 17, til at være kontrolretten til et aktiv i IFRS 16. IFRS 16 sikrer dermed at servicekontrakter ikke indregnes som leasingkontrakter og samtidig sikre de at ingen leasingkontrakter behandles som servicekontrakter.

Ud fra ovenstående kan det konkluderes, at de mest væsentlige forskelle mellem IAS 17 og IFRS 16 er, at der ikke længere skelnes mellem finansielle og operationelle leasingkontrakter, samt at der lægges vægt på kontrolretten fremfor brugsretten til aktivet. Med disse ændringer har IASB forsøgt at løse, de problemstillinger kritikerne havde til IAS 17. IFRS 16 løser på mange måder ovennævnte problemstillinger, men skaber samtidig nye problemstillinger, som primært regnskabsaflægger skal forholde sig til. Især indregningen efter IFRS 16 er kompleks og kan være yderest vanskelige at håndtere for leasingtager.

9. IFRS 16 påvirkning på en leasingtager

9.1 Udfordringer ved identifikation af leasingkontrakter

Implementering af IFRS 16 medfører en del udfordringer for virksomheder i forbindelse med indsamling og gennemgang af samtlige af deres leasingkontrakter. Dette vil medføre en stor arbejdsbyrde, særligt for virksomheder med en stor volumen af leasingkontrakter, men også for virksomheder med en høj grad af decentralisering, hvor leasingkontrakter ikke opbevares i et centralt register.⁹⁴

Det er ikke kun i forbindelse med indførelsen af IFRS 16 og første indregning, at virksomhederne har en udfordring i forhold til at indsamle og organisere deres leasingkontrakter. De skal ligeledes have udviklet en proces for håndtering af deres leasingkontrakter fremadrettet. Alle leasingkontrakter skal igennem en proces, hvor det vurderes hvorvidt de skal indregnes, eller om de falder i kategorien af leasingkontrakter der kan holdes uden for indregning. Yderligere skal det vurderes, hvorvidt der reelt er tale om en leasingkontrakt, eller om der er tale om en servicekontrakt. Virksomhederne bør på baggrund af dette have en form for model, der kan simplificere vurderingen af om kontrakten skal indregnes. Modellen bør tilstræbe at simplificere en ellers forholdsvis kompleks vurdering, således at vurderingen uden større besvær kan foretages af virksomhedens økonomifunktion.

Modellen skal først kunne assistere med at identificere et leasingaktiv. Der skal i forbindelse med identifikation af et aktiv tages højde for, om der er tale om et specifikt aktiv og om leasinggiver har retten til at substituere dette aktiv. En leasingkontrakt skal kun indregnes, såfremt der er tale om et

⁹⁴ Leases one year on – putting IFRS 16 into practice, s. 2

specifikt aktiv og leasinggiver ikke har retten til at substituere aktivet, eller hvis leasinggiver har retten til substitution, at denne ikke forventes benyttet. Hvis disse kriterier er opfyldt, skal der efterfølgende tages højde for, hvorvidt leasingtager har retten til, at kontrollerer aktivet. Hvis dette kriterier ligeledes er opfyldt, skal der afslutningsvis tages højde for en række undtagelser. Disse undtagelser er leasingkontrakter af kort varighed samt leasingkontrakter vedrørende aktiver af lav værdi, hvis det vurderes at leasingkontrakten hører under en af disse kategorier, skal kontrakten ikke indregnes.

9.2 Udfordringer ved opgørelse af de identificerede leasingkontrakter

Opgørelse af de identificerede leasingkontrakter er en kompleks opgave, der kan være svær at overskue og håndtere. Virksomhederne skal derfor have udviklet et system eller en model, der kan simplificere indregningen, således at økonomifunktionen kan varetage indregning, uden et behov for en ekspert på området. Ved første indregning skal leasingforpligtelsen samt leasingaktivet opgøres, dette skaber en række udfordringer leasingtager skal kunne tackle for at sikre en korrekt indregning. Leasingtager skal kunne identificere de forhold i leasingkontrakten, der skal højde for ved indregning, sådanne forhold er forskellige fra kontrakt til kontrakt, hvorfor hver leasingkontrakt skal gennemgås separat. Leasingydelsen, leasingperioden og renten er forhold der altid vil skulle indgå i leasingforpligtelsen. Yderligere finder en række forhold der skal indgå, hvis disse er en del af leasingkontrakten, dette drejer sig om variable leasingydelser, leasing incitamenter, restværdigarantier, køboptioner og sanktioner ved ophævelse før kontraktens udløb.

Det giver ikke de store udfordringer at identificeres de fast leasingydelser, disse er oplyst i kontrakten, og der skal ikke tage videre stilling til disse. Opgørelse af leasingperioden er straks mere kompleks, se afsnit 9.2.1 for gennemgang. Renten er ligeledes et af de parametre der er yderst komplekst og omfattende at bestemme, se afsnit 9.2.2 for gennemgang.

De variable leasingydelser kan identificeres uden udfordringer, disse dækker leasingydelser der reguleres efter et indeks eller en sats, hvilket fremgår af leasingkontrakten. Leasing incitamenter og restværdigarantier vil ligeledes fremgå af leasingkontrakten, hvorfor også disse kan bestemmes uden udfordringer. Yderligere skal leasingtager tage stilling til køboptioner og sanktioner ved ophævelse før kontraktens udløb, disse er ligesom leasingperioden og renten en vurderingssag der kan være kompleks, se afsnit 9.2.3 for gennemgang.

9.2.1 Udfordringer ved opgørelse af leasingperioden

Leasingperioden kan ifølge IFRS 16 ikke blot opgøres, som den periode der er fastsat i leasingkontrakten. Leasingperioden dækker den uopsigelige periode der er fastsat i leasingkontrakten, med tillæg af optioner for forlængelse af kontrakten, samt optioner for ophævelse af kontakten før tid. Den komplekse del af dette er, at leasingtager skal foretage en vurdering af, hvorvidt de finder det væsentligt sandsynligt, at de vil udnytte disse optioner. Hvis det ikke vurderes væsentligt sandsynligt, at optionerne udnyttes, skal de ikke indregnes som en del af leasingperioden. Det kan være vanskeligt for økonomifunktionen at foretage denne vurdering, da de ikke nødvendigvis kender baggrunden for indgåelsen af leasingkontrakten. Denne problemstilling er der umildbart ikke en nem løsning på, hvorfor det er en af de faktorer der vil føje til arbejdsbyrden i forbindelse med regnskabsaflægning ved brug af IFRS 16.

9.2.2 Udfordringer ved fastsættelse af renten

Darrel Scott medlem af IASB og bestyrelsesmedlem af IFRS udtaler, at bestemmelse af renten til tilbagediskontering af leasingforpligtelsen meget vel kan være den største udfordring, leasingtager har i forbindelse med indregning af leasingkontrakter.⁹⁵

Som tidligere nævnt foreskriver IFRS 16 to måder, hvorpå diskonteringsrenten kan bestemmes. Den første måde er at benytte den implicite rente bestemt efter leasingkontrakten. Dog vil renten i mange tilfælde ikke være mulig at bestemme efter leasingkontrakten, da leasingtager oftest ikke vil have de fornødne informationer til at fastsætte den. Hvis ikke diskonteringsrenten kan bestemmes efter leasingkontrakten, benyttes i stedet leasingtagers inkrementelle lånerente for den enkelte leasingkontrakt. En undersøgelse foretaget ved en IFRS konference viste, at 74 procent af konferencedeltagerne forventede, at benytte den inkrementelle lånerente fremfor den implicite rente ved behandling efter IFRS 16.⁹⁶

⁹⁵ Leases one year on – putting IFRS 16 into practice, s. 2

⁹⁶ Leases one year on – putting IFRS 16 into practice, s. 3

Den inkrementelle lånerente er i IFRS 16 defineret som, *"The rate of interest that a lessee would have to pay to borrow over a similar term, and with a similar security, the funds necessary to obtain an asset of a similar value to the right-of-use asset in a similar economic environment."*⁹⁷

For at bestemme den korrekte inkrementelle lånerente, skal leasingtager tage højde for de samme forhold, som en långiver ville tage højde for ved bestemmelse af retten på et lån. Det vil sige forhold vedrørende leasingperioden, værdien af aktivet, aktivets art og samfundsøkonomien. Leasingtager bør tage med i deres overvejelser, om de har leasingkontrakter med forhold der minder så meget om hinanden, at disse kan betragtes som en gruppe, hvor samme inkrementelle lånerente kan benyttes for hele gruppen.⁹⁸

9.2.3 Udfordringer ved opgørelse af købsoptioner og sanktioner ved ophævelse før tid

Købsoptioner og sanktioner ved ophævelse af leasingkontrakten før tid skal indregnes, såfremt det vurderes væsentligt sandsynlig at leasingtager vil udnyttet en af disse. I lighed med vurderingen af leasingperioden ligger den komplekse del i denne vurdering, i at leasingtager allerede ved kontraktens indgåelse skal tage stilling til, hvorvidt det ønsker at købe aktivet efter endt leasingperiode, eller om de har en formodning om, at ophæve leasingkontrakten før tid. En sådan vurdering kan være svær at foretage, især ved meget lange kontrakter, hvor leasingtager ikke kender sin situation ved kontraktens udløb. Samtidig må det antages at leasingtager ved leasingkontraktens indgåelse må have en formodning om, ikke at ophæve kontrakten før tid, da den aftalte leasingperioden bør bygge på en konkret vurdering af, hvor længe leasingtager har behov for aktivet. Igen kan det være vanskeligt for økonomifunktionen at foretage denne vurdering, da de ikke nødvendigvis kender baggrunden for indgåelsen af leasingkontrakten

9.3 Udfordringer ved efterfølgende måling af de identificerede leasingkontrakter

Selve den efterfølgende måling af leasingforpligtelsen og leasingaktivet under IFRS 16 minder i store træk om den efterfølgende måling under IAS 17. Dog medfører implementering af IFRS 16 en ny betragtning ved den efterfølgende måling, leasingtager skal fremover medtage revurderinger og modifikationer af leasingkontrakten, når de foretager den efterfølgende måling. Dette er en ganske

⁹⁷ IFRS 16 Leases, Appendix A, definition af "lessee's incremental borrowing rate"

⁹⁸ Leases one year on – putting IFRS 16 into practice, s. 3

omfattende ændring, der medfører en række udfordringer i forhold til den efterfølgende måling. Ved efterfølgende måling efter IAS 17 skulle der blot tages højde for de to kendte faktorer, rentetilskrivningen og samt de afdragne leasingydelse. Ved efterfølgende måling under IFRS 16 skal disse to faktorer stadig medtages i målingen, men implementeringen har tilføjet et ekstra element, hvor faktorerne ikke blot kan aflæses, men først skal analyseres og udledes.

Leasingtager skal efter første indregning revurderer leasingforpligtelsen, hver gang der forekommer ændringer til leasingkontrakten eller til forholdene omkring leasingkontrakten. Såfremt der sker en ændring til leasingperioden eller leasingtager ændrer sin vurdering af, hvorvidt en købsoption udnyttes, skal leasingtager revurdere leasingforpligtelsen ved, at tilbagediskontere de revurderede leasingydelse ved brug af en revurderet diskonteringsrente. Hvis der sker en ændring i en restværdigaranti eller en ændring til leasingydelse på baggrund af en indeks- eller satsregulering, skal leasingtager tilbagediskontere de revurderede leasingydelse ved brug af den eksisterende tilbagediskonteringsrente.

Der er flere udfordringer i det ovenstående som leasingtager skal tage højde for. Leasingtager skal have en form for orden eller system, så ingen ændringer til leasingkontrakterne falder mellem to stole og dermed ikke medtages i revurderingen. En større udfordring vil dog være håndtering af ændringer i forholdende til leasingkontrakten, leasingtager skal søge for, at revurderer deres vurderinger af sandsynligheden for udnyttelse af en købsoption eller udnyttelse af en mulighed for forlængelse af leasingperiode. Dette skal som minimum gøres en gang om året, og helst på tidspunktet hvor leasingtager ændrer sin vurdering af, hvorvidt det er sandsynligt, at ovenstående kontraktlige forhold udnyttes. Der er ingen nem løsning på disse udfordringer, og det er den enkelte leasingtager der må bestemme, hvordan de ønsker at administrere disse opgaver.

10. IFRS 16's effekt på vurdering af økonomisk performance

Implementeringen af IFRS 16 under årsregnskabsloven vil påvirke en række nøgletal, som mange virksomheder bruger til, at måle deres performance ud fra. Det er vigtigt virksomhederne tager højde for disse ændringer i nøgletallene, som ikke afspejler en ændring i det egentlige resultat, men blot en implementering af en ny regnskabsstandard. I det følgende evalueres, hvordan implementering påvirker relevante nøgletal og hvilke ændringer virksomhederne bør foretage i forhold til vurdering af deres performance ud fra disse nøgletal.

10.1 Effekt på EBIT

Earnings Before Interest and Taxes (EBIT), på dansk resultat af primær drift, viser resultatet før renter og skat og er en indikator for virksomhedens rentabilitet.

EBIT udregnes som: $EBIT = omsætning - vareforbrug - driftsomkostninger$

EBIT viser resultatet før renter og skat, som virksomhedens aktivitet generer, hvorfor det er lig driftsresultatet. Ved at fratrække renter og skat fokuserer EBIT udelukkende på virksomhedens evne til, at genere indtjening fra driften, idet variabler som skattebyrden og kapitalstrukturen holdes udenfor.⁹⁹

En væsentlig fordel ved EBIT er netop, at EBIT udelukker rente- og skatteudgifter for udelukkende at fokusere på driftsindtjening. Renteudgifter er en funktion af, hvor stor gæld en virksomhed bruger til at finansiere sine aktiviteter og fortæller ikke om virksomhedens drift. Ligeledes betragtes indkomstskatter mere som en funktion af, hvor en virksomhed har sit driftssted og ikke hvordan de udfører deres aktiviteter. Såfremt skat var indeholdt i beregningen, ville det ikke være muligt at sammenligne virksomheder på tværs af landegrænser og skattesatser. For eksempel ville koncerner med datterselskaber i flere lande, ikke kunne sammenligne datterselskabernes performance, hvis skat var indeholdt i nøgletallet.¹⁰⁰

På baggrund af ovenstående er EBIT for mange virksomheder et helt centralt nøgletal i forbindelse med vurdering af deres performance. EBIT er et af de nøgletal, der vil blive påvirket i forbindelse med implementering af IFRS 16, dette skyldes at de indregnede leasingaktivers afskrivninger er lavere end de leasingydelser der nu, føres på leasingforpligtelsen på balancen, hvorfor driftsomkostningerne falder og medfører en stigning i EBIT.¹⁰¹

⁹⁹ www.investopedia.com, Earnings Before Interest and Taxes (EBIT) Definition

¹⁰⁰ www.businessjournalism.org – Business Basics: Why EBIT and EBITDA Matter to Reporters

¹⁰¹ IFRS 16 Leases - Effects Analysis, s. 53

Hvis der tages udgangspunkt i A.P. Møller – Mærsk A/S regnskab for 2018, vil implementeringen af IFRS 16 medfører en stigning i EBIT fra US\$ 600 millioner til US\$ 800 millioner, svarende til en stigning på US\$ 200 millioner eller en procentvis stigning på 33%.¹⁰²

10.2 Effekt på EBITDA

Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization (EBITDA), viser resultatet før renter, skat, afskrivninger og nedskrivninger, og er en indikator for virksomhedens samlede økonomiske resultater. EBITDA kan dog være misvisende, da den undlader omkostninger på investeringer i ejendomme, anlæg og udstyr. EBITDA bruges til at give en mere præcis måling af virksomhedens performance, da det viser indtjening før indflydelse af regnskabsmæssige og finansielle fradrag.

EBITDA udregnes som: $EBITDA = \text{årets resultat} + \text{renter} + \text{skat} + \text{afskrivninger} + \text{nedskrivninger}$

EBITDA bruges af mange virksomheder som et hoved nøgletal da, de mener at det giver en klarere afspejling af virksomhedens aktiviteter, da omkostninger der kan sløre hvordan virksomheden i virkelige performer er fjernet.¹⁰³

Forskellen mellem EBIT og EBITDA er, at afskrivning og nedskrivninger også holdes udenfor ved beregning af EBITDA mens de indgår i EBIT. Ved at undlade afskrivninger og nedskrivninger mener flere, at EBITDA tilbyder en mere præcis måling af indtjening end EBIT gør.¹⁰⁴

Ved implementering af IFRS 16 vil EBITDA stige, dette skyldes at omkostninger til leasingydelse nu føres på leasingforpligtelsen på balancen, hvorfor driftsomkostningerne falder.¹⁰⁵

¹⁰² 2018 Annual Report, A.P. Møller – Mærsk A/S, s. 16

¹⁰³ www.investopedia.com, Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization Definition

¹⁰⁴ www.businessjournalism.org – Business Basics: Why EBIT and EBITDA Matter to Reporters

¹⁰⁵ IFRS 16 Leases - Effects Analysis, s. 53

Vi tager igen udgangspunkt i A.P. Møller – Mærsk A/S regnskab for 2018, hvor implementering af IFRS 16 vil medføre en stigning i EBITDA fra US\$ 3,8 milliarder til US\$ 5 milliarder, svarende til en stigning på US\$ 1,2 milliarder eller en procentvis stigning på ca. 32%.¹⁰⁶

10.3 Effekt på årets resultat

Ved implementering af IFRS 16 vil virksomhederne opleve en stigning i deres finansielle omkostninger, i form driftsførte renter vedrørende den tilbagediskonterede leasingforpligtelse, dette medfører et fald i årets resultat. IFRS 16's påvirkning på årets resultat afhænger dog meget af den enkelte virksomheds leasingportefølje samt skatteeffekten.¹⁰⁷

For A.P. Møller – Mærsk A/S regnskab for 2018 betyder dette, at implementering af IFRS 16 vil medføre et fald i årets resultat fra US\$ -100 millioner til US\$ -300 millioner, svarende til et fald på US\$ 200 millioner eller et procentvis fald på ca. 200%.¹⁰⁸

10.4 Revurdering af performance målsætninger

Ovenstående evaluering viser at flere nøgletal, der kan bruges til at vurdere en virksomheds performance påvirkes af implementeringen af IFRS 16. Det betyder at virksomheder der tidligere har haft en specifik EBIT eller EBITDA margin som performance mål for et regnskabsår, bliver nødt til at revurdere dette, da implementering af IFRS 16 vil medføre en stigning i både EBIT og EBITDA. Stigningen i EBIT og EBITDA reflekterer ikke en reel ændring i virksomhedens indtjening, men er blot en stigning som følge af en ændret regnskabspraksis. Virksomhederne bør på baggrund af dette hæve deres forventning til EBIT eller EBITDA margien med samme udvikling som implementeringen af IFRS 16 medfører. Det vil sige at hvis EBIT eller EBITDA margien stiger med for eksempel 30% ved implementering af IFRS 16, bør forventningen til EBIT eller EBITDA margien ligeledes stige med 30%. I lighed med dette skal forventningerne til årets resultat også reguleres i forhold til den ændring implementering af IFRS 16 medfører.

¹⁰⁶ 2018 Annual Report, A.P. Møller – Mærsk A/S, s. 16

¹⁰⁷ IFRS 16 Leases - Effects Analysis, s. 54

¹⁰⁸ 2018 Annual Report, A.P. Møller – Mærsk A/S, s. 16

11. Udarbejdelse af modeller til regnskabsmæssig behandling efter IFRS 16

I det efterfølgende er udarbejdet en række modeller, der kan anvendes ved den regnskabsmæssige behandling af leasingkontrakter efter IFRS 16. Modellernes formål er at omsætte teorien i IFRS 16 til praksis.

11.1 Identifikation af leasingkontrakter som skal indregnes

Som tidligere nævnt vil identifikationen af leasingkontrakter som skal indregnes, være en af de udfordringer leasingtager vil støde på, ved anvendelse af IFRS 16. Leasingtagerne har derfor brug for et værktøj, der kan hjælpe med identifikationsprocessen. Et sådant værktøj skal tage udgangspunkt i teorien i IFRS 16 og omsætte denne til praksis. Før der kan udarbejde en model, skal der tages stilling til hvilke forhold i standarden, modellen skal omsætte til praksis.

Ud fra redegørelsen i afsnit 7.2 og 7.3 kan det udledes, at modellen skal have tre hovedforhold den skal kunne tage stilling til, det drejer sig om identifikation af et leasingaktiv, retten til at kontrollere leasingaktivet og undtagelser. Modellen kan opbygges som en beslutningsmodel, der stiller en række spørgsmål med udgangspunkt i teorien. På baggrund af leasingtagers svar, tager modellen en beslutning om, hvorvidt leasingkontrakten skal indregnes, se bilag 1.

11.1.1 Identifikation af et leasingaktiv

IFRS 16 foreskriver at et aktiv skal være eksplicit eller implicit specificeret, før der er tale om et identificeret aktiv, jf. afsnit 7.2.1. Yderligere foreskriver IFRS 16, at der ikke kan være tale om et identificeret aktiv, såfremt leasinggiver har retten til at substituere aktivet jf. afsnit 7.2.1. Det er således disse to forhold, modellen skal kunne tage stilling til i forbindelse med identifikationen af et leasing aktiv.

Modellen skal på baggrund af dette stille et spørgsmål der lyder ”Er aktivet eksplicit eller implicit specificeret i leasingkontrakten?”. Modellen programmeres således, at der kan svares ”Ja” eller ”Nej” til spørgsmålet, og på baggrund af svaret er modellen programmeret til, at tage en beslutning. Teorien foreskriver at et aktiv skal være eksplicit eller implicit specificeret, før der er tale om et identificeret aktiv. Derfor vil et ”Ja” svar medføre, at modellen beslutter at leasingkontrakten skal indregnes, mens et ”Nej” svar medfører, at modellen beslutter at leasingkontrakten ikke skal indregnes.

Yderligere skal modellen stille et spørgsmål der lyder ”Har leasinggiver retten til at substituere aktivet?”. Teorien forskriver at en leasinggiver ikke må have retten til at substituere aktivet, eller hvis der er substitutionsret, at det ikke vurderes sandsynligt at leasinggiver ville udnytte denne. Derfor vil et ”Nej” svar medføre, at modellen beslutter at leasingkontrakten skal indregnes, mens et ”Ja” svar medfører at der åbnes op for to hjælpespørgsmål. Hjælpespørgsmålene lyder ”Har leasinggiver kun retten til at substituere aktivet efter en specifik angivet dato eller hændelse?” og ”Er det væsentligt sandsynligt at leasinggiver vil benytte substitutionsretten?”. Et ”Ja” svar i første hjælpespørgsmål vil medføre at leasingkontakten skal indregnes, det samme gælder et ”Nej” svar i andet hjælpespørgsmål.

Når begge spørgsmål samt hjælpespørgsmålene er besvaret, vil modellen kunne beslutte hvorvidt der er identificeret et leasingaktiv, og dermed om leasingkontrakten skal indregnes. Hvis første del af modellen beslutter, at leasingkontrakten skal indregnes, forsættes til anden del af modellen.

For demonstration af modellens første del se figur 7 til 12 nedenfor:

Identifikation af et leasingaktiv	
Er aktivet eksplicit eller implicit specificeret i leasingkontrakten?	Ja
Har leasinggiver retten til at substituere aktivet?*	Nej
*Hvis ja til spørgsmålet vedr. substitutionsret besvares nedenstående 2 spørgsmål	
- Har leasinggiver kun retten til at substituere aktivet efter en specifik angivet dato eller hændelse?	
- Er det væsentligt sandsynligt at leasinggiver vil benytte substitutionsretten?	
Skal leasingkontrakten indregnes?*	Ja

*Udfyld skema for retten til at kontrollere leasingaktiver, hvis "Ja"

Figur 7: Illustration af model til identifikation af et leasing aktiv, såfremt første spørgsmål besvares med ”Ja” og andet spørgsmål besvares med ”Nej”

Identifikation af et leasingaktiv	
Er aktivet eksplicit eller implicit specificeret i leasingkontrakten?	Nej
Har leasinggiver retten til at substituere aktivet?*	
*Hvis ja til spørgsmålet vedr. substitutionsret besvares nedenstående 2 spørgsmål	
- Har leasinggiver kun retten til at substituere aktivet efter en specifik angivet dato eller hændelse? - Er det væsentligt sandsynligt at leasinggiver vil benytte substitutionsretten?	
Skal leasingkontrakten indregnes?*	Nej

*Udfyld skema for retten til at kontrollere leasingaktiver, hvis "Ja"

Figur 8: Illustration af model til identifikation af et leasing aktiv, såfremt første spørgsmål besvares med "Nej"

Identifikation af et leasingaktiv	
Er aktivet eksplicit eller implicit specificeret i leasingkontrakten?	Ja
Har leasinggiver retten til at substituere aktivet?*	Ja
*Hvis ja til spørgsmålet vedr. substitutionsret besvares nedenstående 2 spørgsmål	
- Har leasinggiver kun retten til at substituere aktivet efter en specifik angivet dato eller hændelse? - Er det væsentligt sandsynligt at leasinggiver vil benytte substitutionsretten?	Ja
Skal leasingkontrakten indregnes?*	Ja

*Udfyld skema for retten til at kontrollere leasingaktiver, hvis "Ja"

Figur 9: Illustration af model til identifikation af et leasing aktiv, såfremt andet spørgsmål besvares med "Ja" og første hjælpespørgsmål besvares med "Ja"

Identifikation af et leasingaktiv	
Er aktivet eksplicit eller implicit specificeret i leasingkontrakten?	Ja
Har leasinggiver retten til at substituere aktivet?*	Ja
*Hvis ja til spørgsmålet vedr. substitutionsret besvares nedenstående 2 spørgsmål	
- Har leasinggiver kun retten til at substituere aktivet efter en specifik angivet dato eller hændelse? - Er det væsentligt sandsynligt at leasinggiver vil benytte substitutionsretten?	Nej
Skal leasingkontrakten indregnes?*	Nej

*Udfyld skema for retten til at kontrollere leasingaktiver, hvis "Ja"

Figur 10: Illustration af model til identifikation af et leasing aktiv, såfremt andet spørgsmål besvares med "Ja" og første hjælpespørgsmål besvares med "Nej"

Identifikation af et leasingaktiv	
Er aktivet eksplicit eller implicit specificeret i leasingkontrakten?	Ja
Har leasinggiver retten til at substituere aktivet?*	Ja
*Hvis ja til spørgsmålet vedr. substitutionsret besvares nedenstående 2 spørgsmål	
- Har leasinggiver kun retten til at substituere aktivet efter en specifik angivet dato eller hændelse?	Nej
- Er det væsentligt sandsynligt at leasinggiver vil benytte substitutionsretten?	
Skal leasingkontrakten indregnes?*	Ja

*Udfyld skema for retten til at kontrollere leasingaktiver, hvis "Ja"

Figur 11: Illustration af model til identifikation af et leasing aktiv, såfremt andet spørgsmål besvares med "Ja" og andet hjælpe spørgsmål besvarer med "Nej"

Identifikation af et leasingaktiv	
Er aktivet eksplicit eller implicit specificeret i leasingkontrakten?	Ja
Har leasinggiver retten til at substituere aktivet?*	Ja
*Hvis ja til spørgsmålet vedr. substitutionsret besvares nedenstående 2 spørgsmål	
- Har leasinggiver kun retten til at substituere aktivet efter en specifik angivet dato eller hændelse?	Ja
- Er det væsentligt sandsynligt at leasinggiver vil benytte substitutionsretten?	
Skal leasingkontrakten indregnes?*	Nej

*Udfyld skema for retten til at kontrollere leasingaktiver, hvis "Ja"

Figur 12: Illustration af model til identifikation af et leasing aktiv, såfremt andet spørgsmål besvares med "Ja" og andet hjælpe spørgsmål besvarer med "Ja"

11.1.1.2 Retten til at kontrollere leasingaktivet

IFRS 16 forskriver at leasingtager skal have retten til alle væsentlige økonomiske fordele, samt have retten til at bestemme hvordan og til hvilket formål aktivet anvendes, før der er tale om at leasingtager har retten til at kontrollere leasingaktivet jf. afsnit 7.2.2. Det er således disse to forhold modellen skal kunne tage stilling til.

Modellen skal på baggrund af dette stille et spørgsmål der lyder "Har leasingtager retten til alle væsentlige økonomiske fordele i leasingperioden?". Teorien forskriver at leasingtager skal have retten alle væsentlige økonomiske fordele, før der er tale om at leasingtager har retten til at kontrollere aktivet. Derfor vil et "Ja" svar i kombinationen med et "Ja" svar i andet spørgsmål medfører, at modellen beslutter at leasingkontrakten skal indregnes, mens et "Nej" svar vil medføre at modellen beslutter, at leasingkontrakten ikke skal indregnes.

Yderligere skal modellen stille et spørgsmål der lyder "Har leasingtager retten til at bestemme hvordan og til hvilket formål aktivet skal anvendes i leasingperioden?". Teorien forskriver at

leasingtager skal have retten til, at bestemme hvordan og til hvad aktivet anvendes, før der er tale om at leasingtager har retten til at kontrollere aktivet. Derfor vil et "Ja" svar i kombinationen med et "Ja" svar i første spørgsmål medfører, at modellen beslutter at leasingkontrakten skal indregnes, mens et "Nej" svar vil medføre, at modellen beslutter at leasingkontrakten ikke skal indregnes.

Når begge spørgsmål er besvaret, vil modellen kunne beslutte hvorvidt leasingtager har retten til at kontrollere leasingaktivet, og dermed om leasingkontrakten skal indregnes. Hvis første og anden del af modellen beslutter, at leasingkontrakten skal indregnes, forsættes til tredje del af modellen.

For demonstration af modellens anden del se figur 13 til 15 nedenfor:

Retten til at kontrollere leasingaktivet	
Har leasingtager retten til alle væsentlige økonomiske fordele i leasingperioden?	Ja
Har leasingtager retten til at bestemmes hvordan og til hvilket formål aktivet anvendes i leasingperioden?	Ja
Skal leasingkontrakten indregnes?*	Ja

**Udfyld skema for undtagelse, hvis "Ja"*

Figur 13: Illustration af model til vurdering af retten til at kontrollere leasingaktivet, såfremt første spørgsmål besvares med "Ja" og andet spørgsmål besvares med "Ja"

Retten til at kontrollere leasingaktivet	
Har leasingtager retten til alle væsentlige økonomiske fordele i leasingperioden?	Nej
Har leasingtager retten til at bestemmes hvordan og til hvilket formål aktivet anvendes i leasingperioden?	Ja
Skal leasingkontrakten indregnes?*	Nej

**Udfyld skema for undtagelse, hvis "Ja"*

Figur 14: Illustration af model til vurdering af retten til at kontrollere leasingaktivet, såfremt første spørgsmål besvares med "Nej" og andet spørgsmål besvares med "Ja"

Retten til at kontrollere leasingaktivet	
Har leasingtager retten til alle væsentlige økonomiske fordele i leasingperioden?	Ja
Har leasingtager retten til at bestemmes hvordan og til hvilket formål aktivet anvendes i leasingperioden?	Nej
Skal leasingkontrakten indregnes?*	Nej

**Udfyld skema for undtagelse, hvis "Ja"*

Figur 15: Illustration af model til vurdering af retten til at kontrollere leasingaktivet, såfremt første spørgsmål besvares med "Ja" og andet spørgsmål besvares med "Nej"

11.1.1.3 Undtagelser til ovenstående

IFRS 16 forskriver at leasingtager kan undlade at indregne nogle få specifikke leasingkontrakter, det drejer sig om leasingkontrakter der kategoriseres som leasingkontrakter af kort varighed og leasingaktiver med lav værdi jf. afsnit 7.3. Det er således disse to forhold modellen skal kunne tage stilling til.

Modellen skal på baggrund af dette stille et spørgsmål der lyder ”Er leasingkontraktens periode 12 måneder eller kortere?”. Teorien forskriver at leasingtager kan undlade at indregne en leasingkontrakt, hvis kontraktens periode er 12 måneder eller mindre. Derfor vil et ”Nej” svar medfører, at modellen beslutter at leasingkontrakten skal indregnes, men et ”Ja” svar medfører, at modellen beslutter, at leasingkontrakten kan undlades at indregnes.

Yderligere skal modellen stille et spørgsmål der lyder ”Er der tale om en leasingkontrakt vedrørende aktiver af lav værdi?”. Teorien forskriver at leasingtager kan undlade at indregne en leasingkontrakt, hvis det underliggende aktiv er af lav værdi. Derfor vil et ”Nej” svar medfører, at modellen beslutter at leasingkontrakten skal indregnes, men et ”Ja” svar medfører, at modellen beslutter, at leasingkontrakten kan undlades at indregnes.

Når begge spørgsmål er besvaret, vil modellen kunne beslutte hvorvidt, leasingtager kan undlade at indregne leasingkontrakten.

For demonstration af modellens tredje del se figur 16 til 18 nedenfor:

Undtagelser til ovenstående	
Er leasingkontraktens periode 12 måneder eller kortere?	
Er der tale om en leasingkontrakt vedrørende aktiver af lav værdi? (tablets, PC, mindre inventar, telefoner mf.)	
Skal leasingkontrakten indregnes?	Ja

Figur 16: Illustration af model til vurdering af undtagelser til ovenstående, såfremt første spørgsmål besvares med ”Nej” og andet spørgsmål besvarer med ”Nej”

Undtagelser til ovenstående	
Er leasingaftalens periode 12 måneder eller kortere?	Ja
Er der tale om en leasingkontrakt vedrørende aktiver af lav værdi? (tablets, PC, mindre inventar, telefoner mf.)	Nej
Skal leasingkontrakten indregnes?	Nej

Figur 17: Illustration af model til vurdering af undtagelser til ovenstående, såfremt første spørgsmål besvares med "Ja" og andet spørgsmål besvarer med "Nej"

Undtagelser til ovenstående	
Er leasingaftalens periode 12 måneder eller kortere?	Nej
Er der tale om en leasingkontrakt vedrørende aktiver af lav værdi? (tablets, PC, mindre inventar, telefoner mf.)	Ja
Skal leasingkontrakten indregnes?	Nej

Figur 18: Illustration af model til vurdering af undtagelser til ovenstående, såfremt første spørgsmål besvares med "Nej" og andet spørgsmål besvarer med "Ja"

11.2 Opgørelse af de identificerede leasingkontrakter som skal indregnes

En anden udfordring leasingtager vil støde på i forbindelse med anvendelse af IFRS 16, er opgørelsen af de værdier leasingforpligtelsen og leasingaktivet skal indregnes til ved første indregning. Leasingtager har derfor brug for et værktøj, der kan udregne leasingforpligtelsens og leasingaktivets indregningsværdi. Et sådant værktøj skal tage udgangspunkt i teorien i IFRS 16 og omsætte denne til praksis. For der kan udarbejdes en model skal der tages stilling til, hvilke forhold i standarden modellen skal omsætte til praksis.

Ud fra redegørelsen i afsnit 7.4 kan det udledes at modellen skal tage højde for følgende forhold når leasingforpligtelsen opgøres:

- De månedlige leasingydelse angivet i leasingkontrakten
- Renten bestemt efter leasingkontrakten, eller leasingtagers inkrementelle lånerente
- Leasingperioden angivet i leasingkontrakten
- Tilgodehavende leasingincitamenter angivet i leasingkontrakten
- Restværdigarantier angivet i leasingkontrakten
- Køboptioner angivet i leasingkontrakten, hvis de forventes udnyttet
- Sanktioner ved leasingkontraktens ophævelse før tid, hvis dette vurderes sandsynligt

Og følgende forhold når leasingaktiver skal opgøres:

- Den beløbsmæssige værdi leasingforpligtelsen er indregnet til ved første indregning

- Leasingincitamenter modtaget i henhold til leasingkontrakten
- Omkostninger direkte forbundet med kontraktindgåelsen
- Forpligtelser til nedrivning, fjernelse og/eller retablering af aktivet efter brug angivet i leasingkontrakten

Modellen skal opbygges således at den kan udregne leasingforpligtelsens og leasingaktivets indregningsværdi blot ved indtastning af de ovenstående parametre. Modellen til opgørelse af leasingforpligtelsen skal kunne udregne indregningsværdien ved at beregne nutidsværdien af alle ikke betalte leasingydelse, som tilbagediskonteres ved brug af den implicitte rentesats eller den inkrementelle lånerente. Modellen til opgørelse af leasingaktivet skal kunne udregne indregningsværdien, ud fra den opgjorte værdi af leasingforpligtelsen.

11.2.1 Opgørelse af leasingforpligtelsen

Modellen til opgørelse af leasingforpligtelsen kan ud fra en række input udregne indregningsværdien. Ud fra de indtastede input kan modellen udregne leasingydelsen i alt (Leasingydelse – tilgodehavende leasing incitamenter + restværdigaranti + udnyttet køboption + sanktioner ved ophævelse = leasingydelse). Derefter udregner modellen indregningsværdien ved at tilbagediskonteret leasingydelsen ($\text{leasingydelsen} * ((1 - (1 + \text{renten})^{\text{terminer}}) / \text{renten}) = \text{leasingforpligtelsens indregningsværdi}$), se bilag 2.

Eksempel: I nedenstående eksempel bruges modellen til opgørelse af leasingforpligtelsen for en leasingkontrakt vedrørende en bil. Bilen har en månedlig leasingydelse på DKK 7.000 (DKK 84.000 årligt), den inkrementelle lånerente er bestemt til 2,5%, mens leasingperioden udgør 36 måneder (3 år).

Leasingforpligtelsens indregningsværdi	Leasingkontrakt
Leasingydelse	84.000
Rente	2,5%
Terminer	3
- Tilgodehavende leasing incitament	0
+ Restværdigaranti	0
+ Udnyttet købsoption	0
+ Sanktion ved ophævelse	0
Leasingydelse i alt	252.000
Årlig leasingydelse	84.000
Tilbagediskonteret leasingforpligtelse	239.906

Figur 19: Illustration af model til opgørelse af leasingkontrakter ved første indregning, anvendt til indregning af leasingkontrakt vedrørende en bil

11.2.2 Opgørelse af leasingaktivet

Modellen til opgørelse af leasingaktivet kan ud fra en række input udregne indregningsværdien (Leasingforpligtelsen + leasingydelse betalt ved eller før kontraktens indgåelse – modtagne leasing incitamenter + omkostninger direkte forbundet med kontraktindgåelsen + Forpligtelse til nedrivning, fjernelse og/eller reetablering af aktivet efter brug = leasingaktivets indregningsværdi), se bilag 3.

Eksempel forsat: I nedenstående eksempel bruges modellen til opgørelse af leasingaktivet.

Leasingaktivets værdi	
Leasingforpligtelsen	239.906
+ Leasingydelse betalt ved eller før kontraktens indgåelse	
- Modtagne leasing incitament	
+ Omkostninger direkte forbundet med kontraktindgåelsen	
+ Forpligtelse til nedrivning, fjernelse og/eller reetablering af aktivet efter brug	
Leasingaktivets værdi	239.906

Figur 20: Illustration af model til opgørelse af leasingkontrakter ved første indregning, anvendt til indregning af leasingkontrakt vedrørende en bil

11.2.3 Opgørelse af leasingkontraktens regnskabsmæssige effekt

Eksempel forsat: Nedenstående model viser den regnskabsmæssige effekt, som leasingkontrakten har ved første indregning. Modellen viser både effekt på balancesiden, henholdsvis aktivsiden og passivsiden, samt effekten på resultatsiden. Såfremt leasingkontrakten indregnes til samme værdi på aktivsiden og passivsiden, vil disse kun have samme værdi ved første indregning.

Leasingaktiv	239.906
Leasingforpligtelse	239.906
Leasingydelse	84.000
Rente	2,5%
Terminer	3

År	Balancen								Resultatopgørelsen		
	Leasingaktiv				Leasingforpligtelse						
	Primo	Afskrivninger	Ultimo		Primo	Leasingydelse	Renter	Ultimo	Afskrivninger	Renter	Resultateffekt
1	239.906	-79.969	159.937		-239.906	84.000	-5.998	-161.904	79.969	5.998	85.966
2	159.937	-79.969	79.969		-161.904	84.000	-4.048	-81.951	79.969	4.048	84.016
3	79.969	-79.969	0		-81.951	84.000	-2.049	0	79.969	2.049	82.017
I alt		-239.906				252.000	-12.094		239.906	12.094	252.000

Figur 21: Illustration af model til opgørelse af den regnskabsmæssige effekt, anvendt til indregning af leasingkontrakt vedrørende en bil

11.2.4 Bogføring ved første indregning

Ved første indregning indregnes leasingaktivet, som et materielt anlægsaktiv, med en debet postering og leasingforpligtelsen indregnes, som en gældsforpligtelse, med en kredit postering.

Leasingaktiv	Leasingforpligtelse
Materielle anlægsaktiver	Gældsforpligtelser
Debet	Kredit
+ 239.906	- 239.906

Figur 22: Illustration af bogføring ved første indregning

11.3 Efterfølgende måling af de identificerede leasingkontrakter som er indregnet

Den nok største udfordring leasingtager vil støde på i forbindelse med anvendelse af IFRS 16, er den efterfølgende måling af de identificerede leasingkontrakter som er indregnet. Hvis der ikke sker ændring til leasingkontrakten eller til dens forhold, vil den efterfølgende måling være forholdsvis simpel. Men såfremt der sker ændring til leasingkontrakten eller til dens forhold, er den efterfølgende måling en langt mere kompleks opgave.

Leasingtager har ikke brug for et værktøj, for at foretage den efterfølgende måling af leasingforpligtelsen og leasingaktivet, hvis der ikke er ændringer til leasingkontrakten eller til dens forhold. Jf. afsnit 7.5.1 skal leasingtager regulere leasingaktivet med afskrivninger og nedskrivninger, dette gøres i overensstemmelse med hvordan materielle anlægsaktiver behandles. Jf. afsnit 7.5.2 skal leasingtager regulere leasingforpligtelsen med rentetilskrivningen og de betalte leasingydelser, dette gøres i overensstemmelse med hvordan gældsforpligtelser behandles.

Den efterfølgende måling, ved ændringer til leasingkontrakten eller til dens forhold, er en kompleks opgave. Leasingtager har derfor brug for et værktøj, der kan udregne værdien på den revurderede leasingforpligtelsen og det revurderede leasingaktiv. Et sådant værktøj skal tage udgangspunkt i teorien i IFRS 16 og omsætte denne til praksis. For der kan udarbejdes en model skal der tages stilling til, hvilke forhold i standarden modellen skal omsætte til praksis.

Ud fra redegørelsen i afsnit 7.5.1. og 7.5.2 kan det udledes, at modellen skal tage højde for følgende forhold ved den efterfølgende måling:

- Ændringer til leasingperioden

- Ændringer til benyttelsen af købsoptioner
- Ændringer til restværdigarantier
- Ændringer til leasingydelsen

Det vil være meget forskelligt fra leasingtager til leasingtager, hvordan modellen skal udarbejdes og hvilke forhold den skal tage højde for. Modellen bør derfor udarbejdes med udgangspunkt i den enkelte leasingtagers sammensætning af leasingkontrakter. Komplexiteten i den efterfølgende måling ved ændringer til leasingkontrakten eller til dens forhold, indikere derfor at der i højere grad er behov for et system end en simpel Excel model.

I relation til ovenstående har det heller ikke været muligt for os at udarbejde en model, der kan håndtere alle de ovennævnte forhold. I det efterfølge er derfor udarbejdet en ganske simpel model, der kan bruges til efterfølgende måling ved ændringer til leasingydelsen, se bilag 4.

Modellen skal tage højde for følgende forhold:

- De månedlige leasingydelser angivet i leasingkontrakten
- Renten bestemt efter leasingkontrakten, eller leasingtagers inkrementelle lånerente
- Den resterende leasingperiode
- Primo indeks
- Ultimo indeks
- Primo leasingforpligtelse

Modellen til efterfølgende måling ved ændringer til leasingydelsen skal opbygges således, at den kan udregne den revurderede leasingforpligtelse blot ved indtastning af de ovenstående parametre. Modellen skal kunne udregne den indeksregulerede primo leasingforpligtelse og leasingaktivet reguleres med samme værdi som leasingforpligtelsen.

11.3.1 Efterfølgende måling uden ændringer

Hvis der ved den efterfølgende måling ikke er foretaget ændringer til leasingkontrakten eller i forholdende til leasingkontrakten, skal leasingaktivet korrigeres med de foretagne afskrivninger og leasingforpligtelsen skal korrigeres med rentetilskrivningen og de afdragne leasingydelser. Ved

efterfølgende måling uden ændringer viser modellen i figur 21, hvad leasingaktivet og leasingforpligtelsen skal indregnes til i den resterende leasingperiode.

11.3.2 Bogføring af efterfølgende måling uden ændringer

Ved efterfølgende måling skal leasingaktivet krediteres afskrivningerne, og modposten skal føres i driften. Leasingforpligtelsen skal krediteres de betalte leasingydelse med modpost på banken, og rentetilskrivningen skal krediteres leasingforpligtelsen med modpost i driften.

Leasingaktiv	
Materielt anlægsaktiv	Drift
Akkumulerede afskrivninger	Afskrivninger
Kredit	Debet
- 79.969	+ 79.969

Figur 23: Illustration af bogføring af efterfølgende måling uden ændringer, på leasingaktivet

Leasingforpligtelse	
Gældsforpligtelse (leasingydelse)	Bank (leasingydelse)
Debet	Kredit
+ 84.000	- 84.000
Gældsforpligtelse (rente)	Drift (rente)
Kredit	Debet
- 5.998	+ 5.998

Figur 23: Illustration af bogføring af efterfølgende måling uden ændringer, på leasingforpligtelsen

11.3.3 Efterfølgende måling med ændringer til variable leasingydelser

Modellen til efterfølgende måling ved ændringer til leasingydelsen kan ud fra en række input udregne den revurderede leasingforpligtelse. Modellen kan udregne værdien af indeksregulering og tilbagediskontere denne, og efterfølgende udregne den indeksregulerede primo leasingforpligtelse ved, at lægge den tilbagediskonterede indeksregulering til primo leasingforpligtelsen.

Leasingforpligtelsens værdi ved efterfølgende måling	
Leasingydelse	84.000
Rente	2,5%
Rest terminer	2
Indeks eller sats primo	100
Indeks ellers sats ultimo	102
Indeks- eller satsregulering	2%
Primo leasingforpligtelse	161.904
Årlig indeksregulering	1.680
Tilbagediskonteret indeksregulering	3.238
Indeksreguleret primo leasingforpligtelse	165.142

Figur 24: Illustration af model til opgørelse af leasingforpligtelsen ved efterfølgende måling med ændringer til variable leasingydelser

11.3.4 Opgørelse af den efterfølgendes målings regnskabsmæssige effekt

Nedenstående model viser den regnskabsmæssige effekt ved en efterfølgende måling, hvor der foretages en ændring til variable leasingydelser. Modellen viser både effekt på balancesiden, henholdsvis aktivsiden og passivsiden, samt effekten på resultatsiden.

Leasingaktiv	239.906
Leasingforpligtelse	239.906
Leasingydelse	84.000
Rente	2,5%
Terminer	3
Indeksregulering	1.680
Tilbagediskonteret indeksregulering	3.238

År	Balancen										Resultatopgørelsen		
	Leasingaktiv					Leasingforpligtelse							
	Primo	Indeksregulering	Afskrivninger	Ultimo		Primo	Indeksregulering	Leasingydelse	Renter	Ultimo	Afskrivninger	Renter	Resultateffekt
1	239.906	0	-79.969	159.937		-239.906	0	84.000	-5.998	-161.904	79.969	5.998	85.966
2	159.937	3.238	-81.588	81.588		-161.904	-3.238	85.680	-4.129	-83.590	81.588	4.129	85.716
3	81.588	0	-81.588	0		-83.590	0	85.680	-2.090	0	81.588	2.090	83.677
I alt			-243.144					255.360	-12.216		243.144	12.216	255.360

Figur 25: Illustration af model til opgørelse af den regnskabsmæssige effekt ved efterfølgende måling med ændringer til variable leasingydelser

11.3.5 Bogføring af efterfølgende måling med ændringer til variable leasingydelser

Ved efterfølgende måling med ændringer til variable leasingydelser skal indeksreguleringen, hvis denne er en stigning, debiteres på leasingaktivet og krediteres på leasingforpligtelsen. Hvis indeksregulering medfører et fald foretages posteringen omvendt.

Leasingaktiv	Leasingforpligtelse
Materielle anlægsaktiver	Gældsforpligtelser
Debet	Kredit
+ 3.238	- 3.238

Figur 26: Illustration af bogføring af efterfølgende måling med ændringer til variable leasingydelser.

12. IFRS 16 og årsregnskabsloven

12.1 Lovforslag

Folketinget vedtog den 20. december 2018 en lov om ændring af årsregnskabsloven. Loven gør det muligt for virksomheder at anvende de internationale standarder IFRS 15 og IFRS 16, som udfyldende fortolkning af reglerne i årsregnskabsloven. Det vil dog forsat være muligt at anvende de foregående internationale standarder IAS 11, IAS 18 og IAS 17.¹⁰⁹ Baggrunden for det frie valg mellem de to standarder, er at IFRS 16 på nuværende tidspunkt kan være administrativt tungt for virksomhederne at anvende.¹¹⁰

12.2 Valg af leasingstandard under årsregnskabsloven

For langt de fleste virksomheder i regnskabsklasse A, B og C vil det ikke være relevant at anvende IFRS 16, da kun virksomheder i regnskabsklasse D er pålagt at aflægge regnskab efter IFRS.

Dattervirksomheder i en koncern der aflægger regnskab efter IFRS, kan finde det relevant at aflægge deres regnskab efter IFRS, da dattervirksomheden i forvejen rapportere efter IFRS. Det kan derfor være en fordel for dattervirksomheden at aflægge deres regnskab efter de internationale

¹⁰⁹ www.erhvervsstyrelsen.dk, Lov om ændring af årsregnskabsloven m.fl. er netop vedtaget i Folketinget,

¹¹⁰ www.fsr.dk, Ændrede regnskabsregler på vej: Nye regler om indtægter og leasing

standarder der kan udfylde årsregnskabslovens rammeregler. På denne måde undgår dattervirksomheden at skulle håndtere forskellige regnskabsmæssige begrebsrammer.¹¹¹

Virksomheder med omfattende leasingkontrakter kan finde det relevant at anvende IFRS 16 på baggrund af, et ønske om at indregne deres leasingaktiver og leasingforpligtelser, for at give regnskabet et mere retvisende billede. Yderligere kan det være et krav fra virksomhedernes pengeinstitut, at virksomheden indregner deres leasingforpligtelser, for at pengeinstituttet har et retvisende billede af virksomhedens samlede gældsforpligtelser.¹¹²

På den anden side kan virksomheder med omfattende leasingkontrakter ligeledes finde det relevant at anvende IAS 17, på baggrund af den øgning i den administrative arbejdsbyrde som anvendelse IFRS 16 medfører. Yderligere kan virksomhederne have et ønske om at holde deres leasingforpligtelser udenfor balancen, for at holde deres samlede gældsforpligtelse nede.

Anvendelsen af IFRS under årsregnskabsloven kan medføre væsentlige ændringer i virksomhedens resultatopgørelse og balance. Virksomheder bør derfor nøje overveje hvilke konsekvenser en sådan beslutning vil have, da det blandt andet vil kunne påvirke virksomhedens kreditvurdering i forhold til aftaler med pengeinstitutter og kreditorer.¹¹³

Såfremt en virksomhed vælger at anvende IFRS 16 under årsregnskabsloven, skal virksomheden ligeledes anvende IFRS 15, da der er indbyrdes sammenhængen mellem standarderne.¹¹⁴

Som tidligere nævnt vil anvendelse af IFRS 16 medføre en væsentlige stigning i den administrative arbejdsbyrde, hvorfor virksomhederne bør vurdere hvorvidt nytteværdien tilsvarende den øgede

¹¹¹ FRS, Nye internationale regnskabsstandarder kan frivilligt anvendes til fortolkning, når årsrapporten udarbejdes efter årsregnskabsloven, s. 1

¹¹² FSR, Nye internationale regnskabsstandarder kan frivilligt anvendes til fortolkning, når årsrapporten udarbejdes efter årsregnskabsloven, s. 2

¹¹³ FSR, Nye internationale regnskabsstandarder kan frivilligt anvendes til fortolkning, når årsrapporten udarbejdes efter årsregnskabsloven, s. 2

¹¹⁴ FSR, Nye internationale regnskabsstandarder kan frivilligt anvendes til fortolkning, når årsrapporten udarbejdes efter årsregnskabsloven, s. 2

arbejdsbyrde. Yderligere vil anvendelse af IFRS 16 for langt de fleste virksomheder kræve ændringer i virksomhedens processer og systemer.

På baggrund af ovenstående vil vores anbefaling være, at virksomhederne som hidtil vælger at anvende IAS 17 under årsregnskabsloven. Denne anbefaling gives på baggrund af den væsentlige stigning i den administrative arbejdsbyrde, som en implementering af IFRS 16 vil medføre, samt at virksomhederne ved valg af IFRS 16 ligeledes er nødt til, at implementere IFRS 15.

Trods de mange forbedringer IFRS 16 medfører må det konkluderes, at disse forbedringer i høj grad tilfalder regnskabsbrugeren, i form af bedre gennemsigtighed og bedre sammenlignelighed i regnskaberne. Mens implementeringen af IFRS 16 på flere områder har pålagt regnskabsaflægger en større arbejdsbyrde end de oplevede ved anvendelse af IAS 17.

12.3 Vurdering af ændringer til årsregnskabsloven

En af de primære baggrunde for udarbejdelsen af IFRS 16 var bekymringer vedrørende manglende gennemsigtighed i oplysninger om leasingforpligtelser, som ledte til en forringelse i regnskabernes sammenlignelighed. IFRS 16 er derfor netop udviklet for at forbedre regnskabernes gennemsigtighed og sammenlignelighed, ved at sørger for at samtlige leasingkontrakter bliver behandlet regnskabsmæssigt ens.

Ændringerne i årsregnskabsloven medfører at leasingtager frit kan vælge mellem at anvende IAS 17 eller IFRS 16, til behandling af deres leasingkontrakter, når de aflægger regnskab efter årsregnskabsloven. Hvilket for danske virksomheder er ganske positivt, da virksomheder der ikke har ressourcerne til at anvende IFRS 16, blot kan forsætte med at anvende IAS 17.

Da ændringerne i årsregnskabsloven medfører et frit valg mellem de to meget forskellige leasingstandarder, underminere årsregnskabslovens regler formålet med implementering af IFRS 16, som skulle sikre en forbedring af sammenligneligheden. Det er ikke muligt at sammenligne et IAS 17 regnskab med et IFRS 16 regnskab, hvorfor ændringerne til årsregnskabsloven medfører en forringelse af sammenligneligheden.

På baggrund af dette mener vi, ikke der bør være et frit valg mellem de to leasingstandarder. Vi mener årsregnskabsloven skal lukke af for anvendelse af IAS 17, ligesom IFRS har gjort, og at det kun bør være muligt at anvende den internationalt gældende og forbedrede leasingstandard. Baggrund for dette er, at vi mener årsregnskabsloven bør anvende de internationale standarder, hvor det er praktisk muligt. Yderligere mener vi, at IFRS 16 indeholder forbedringer der gør den markant bedre end IAS 17, hvorfor det er denne leasingstandard der bør anvendes.

Dog vil en sådan ændring have omfattende konsekvenser for danske virksomheder. Danske regnskabsklasse B virksomheder vil forsat kunne undlade at indregne leasingaktiver jf. ÅRL § 33, stk. 1, 2. pkt. Mens danske regnskabsklasse C virksomheder ved en sådan ændring, vil skulle indregne størstedelen af deres leasingaktiver. Ændring vil ligeledes medføre, at de skal opfylde samtlige krav til den regnskabsmæssige behandling i IFRS 16. Som tidligere nævnt ville dette have en markant betydning for den administrative arbejdsbyrde vedrørende håndtering af leasingkontrakter. Yderligere kan det for mange danske regnskabsklasse C virksomheder, være en opgave de ikke har de fornødne ressourcer til at håndtere, da forholdsvis mange af disse virksomheder ikke er store virksomheder set i et internationalt perspektiv, samt at IFRS standarder er udarbejdet til anvendelse af børsnoterede virksomheder. Dette taler imod at der allerede på nuværende tidspunkt lukkes af for anvendelse af IAS 17, hvilket kan være baggrund for at ændringerne af årsregnskabsloven tillader et frit valg mellem de to standarder.

13. Konklusion

Den primære baggrund for udarbejdelse af IFRS 16 var en lang række kritikpunkter fremlagt af regnskabsaflæggere, revisorer og regnskabsbrugere. Regnskabsaflæggere og revisorer kritiserede den tidligere leasingstand IAS 17 for at være for kompleks at anvende. Definitionen mellem finansiell og operationel leasing var for vag, og gjorde det svært at klassificeres leasingkontrakterne korrekt, som konsekvens heraf byggede mange klassifikationer på subjektive vurderinger. Nogle argumenterede endda for, at IAS 17 var begrebsmæssigt fejlbehæftet, da aktiver i operationelle leasingkontrakter opfyldte den regnskabsmæssige definition på et aktiv, men ikke skulle indregnes på lige fod med andre materielle anlægsaktiver, det samme gjorde sig gælden for forpligtelsen i leasingkontrakten.

Regnskabsbruger kritiserede IAS 17 for at forvrænge det retvisende billede ved, at tillade at operationel leasing kunne holdes uden for balancen. Dette medførte at investorer og analytiker

måtte foretage estimer og reformulere balancerne for at se hvorledes de undladte aktiver og forpligtelser ville påvirke regnskabet. Yderligere kritiserede regnskabsbruger IAS 17 for at gøre sammenligning mellem virksomheder umulig, medmindre de først foretog korrektioner. IAS 17 svækkede dermed sammenligneligheden stærkt.

I tillæg til de udtrykte kritikpunkter, blev der flere steder fra udtryk bekymring for de store summer af aktiver og leasingforpligtelser vedrørende leasingkontrakter, som ikke var indregnet på virksomhedernes balancer.

På baggrund af ovenstående besluttede IASB i samarbejde med FASB at påbegynde udarbejdelsen af en ny leasingstandard, som skulle erstatte IAS 17. Denne standard, IFRS 16, var færdigudarbejdet i 2016 med virkning fra 1. januar 2019.

Indførelsen af IFRS 16 medførte en ændring i definition af, hvornår der er tale om en leasingkontrakt. Definitionen i IFRS 16 ændrede kriteriet for retten til et aktiv fra brugsretten til kontrolretten, samt at aktivet skal være identificeret, disse ændringer forventes at sikre at servicekontrakter ikke fremover fejlagtigt indregnes som leasingkontrakter.

IFRS 16 foreskriver en ens behandling af finansiell og operationel leasing, hvor begge typer skal indregnes. Det er efter IFRS 16 kun få specifikke leasingkontrakter der kan holdes uden for indregning, dette gælder kontrakter af kort varighed og kontrakter vedrørende aktiver af lav værdi. Denne ændring løser størstedelen af de kritikpunkter der var til den gamle leasingstandard IAS 17.

Efter IAS 17 skulle leasingtager kun foretage efterfølgende måling, der skulle altså ikke foretages revurdering af leasingforpligtelsen ved ændringer i leasingkontrakten eller ændringer i forholdende til leasingkontrakten. IFRS 16 foreskriver at der skal foretages efterfølgende måling efter samme princip som i IAS 17, men der skal yderligere foretages en revurdering af leasingforpligtelsen og leasingaktivet, såfremt der sker en ændring i leasingkontrakten eller forholdende vedrørende leasingkontrakten. Dette medfører en del mere administrationsarbejde i forbindelse med behandlingen af leasingkontrakter efter IFRS 16.

Efter IFRS 16 skal operationelle leasingkontrakter nu indregnes, dette indebærer som udgangspunkt, at samtlige leasingkontrakter skulle indregnes. Dette mødte dog kritik, da flere mente at indregning af

nogle leasingkontrakter ville have højere omkostninger end nytteværdien heraf. Derfor besluttede IASB at indfører nogle undtagelse i standarden, disse undtagelser gælder leasingkontrakter af kort varighed og leasingkontrakter vedrørende aktiver af lav værdi.

Implementering af IFRS 16 medfører en række udfordringer for leasingtager, som de skal tage stilling til hvordan de ønsker at håndtere. Disse udfordringer opstår i forbindelse med identifikation af leasingkontrakter, første indregning, efterfølgende måling samt ved vurdering af leasingtagers økonomiske performance.

Leasingtager vil opleve udfordringer i forbindelse med identifikation af leasingkontrakter, da de ikke tidligere har skulle tage stilling til deres operationelle leasingkontrakter. De vil fremover være nødt til at gennemgå samtlige af deres kontrakter, og vurdere om kontrakten indeholde et element af leasing. Dette medfører en markant stigning leasingtagers arbejdsbyrde i forhold til leasingkontrakter.

Når leasingtager har identificeret en leasingkontrakt eller en kontrakt med et element af leasing, skal de opgøre den værdi leasingforpligtelsen og leasingaktivet skal indregnes med ved første indregning. IFRS 16 foreskriver at leasingtager ved opgørelsen af leasingkontraktens værdi, skal tage højde for en række parametre, som kan være udfordrende at fastsætte. Dette gælder blandt andet leasingperioden, hvor leasingtager skal vurdere om det er væsentligt sandsynligt, at en eventuel option på forlængelse eller ophævelse af kontrakten udnyttes. Yderligere skal leasingtager tage højde for køboptioner, igen hvis det vurderes væsentligt sandsynligt at denne udnyttes. Disse forhold tilføjer opgørelsen af leasingkontrakten et relativt stort element af skøn, hvorfor leasingtager bør vurdere hvem i virksomheden der bedst kan foretage sådanne skøn.

En af de største udfordringer leasingtager vil opleve i forbindelse med opgørelse af leasingkontrakter er fastsættelsen af renten, der skal bruges til tilbagediskonteringen. I langt de fleste tilfælde vil leasingtager ikke have de fornødne informationer til at fastsætte den implicitte rente, derfor vil langt de fleste leasingtager skulle anvende deres inkrementelle lånerente.

Yderligere foreskriver IFRS 16 at der skal fastsættes en individuel rente for samtlige leasingkontrakter, hvilket igen vil medføre en markant stigning i leasingtagers arbejdsbyrde.

Da implementeringen af IFRS 16 for mange virksomheder vil tilføje store summer til deres balance, vil deres nøgletal som en konsekvens af dette ændre sig. Mange virksomheder bruger en række af disse nøgletal til at måle deres økonomiske performance. Ændringen i nøgletallene afspejler ikke en egentlig ændring i resultatet, men er blot en konsekvens af en ændret regnskabsmæssige behandling. Flere nøgletal vil på baggrund af IFRS 16 stige, hvilket vil indikere en forbedring i den økonomiske performance, som reelt ikke har fundet sted. Virksomhederne bør derfor analysere den virkning IFRS 16 vil have på deres nøgletal, og revurdere og opjustere målene for deres økonomiske performance, hvis denne måles i nøgletal der påvirkes af IFRS 16.

Modellen til identifikation af leasingkontrakter der skal indregnes kan udarbejdes ved at opstille en række spørgsmål der tager udgangspunkt i kravene i IFRS 16. Modellen tager udgangspunkt i de tre krav IFRS 16 har til kontrakter, for at disse kan betegnes som leasingkontrakter der skal indregnes. Kravene er at der er et identificeret leasingaktiv, at leasingtager har retten til at kontrollere leasingaktivet og at der ikke er tale om leasingkontrakter af kort varighed eller leasingaktiver af lav værdi. Modellen opbygges således at den ud fra de indtastede svar, kan beslutte om leasingkontrakten skal indregne. Modellen vil simplificere og effektiviseres opgaven omkring identifikation af leasingkontrakter, da leasingtager blot skal besvare de i modellen stillede spørgsmål, hvorefter modellen beslutter om der er tale om en leasingkontakt og om denne skal indregnes. Dog kræver modellen at leasingtager har et vist kendskab til IFRS 16, førend spørgsmålene kan besvares på et kvalificeret grundlag.

Modellen til indregning af leasingkontrakter kan udarbejde ved at opstille en matematisk model, der tage udgangspunkt i forholdene i IFRS 16. Modellen tager udgangspunkt i de forhold der skal indgå i opgørelsen af leasingforpligtelsen og leasingaktivet efter IFRS 16. Ved opgørelse af leasingforpligtelsen skal leasingydelse, renten, leasingperioden, tilgodehavende leasingincitament, restværdigarantier, købsoptioner og sanktioner ved leasingkontraktens ophævelse indgå. Ved opgørelse af leasingaktivet skal leasingforpligtelsen, modtagne leasingincitament, omkostninger direkte forbundet med kontraktindgåelsen og forpligtelser til nedrivning, fjernelse og/eller reetablering indgå. Modellen opstilles således at leasingtager blot skal indtaste en række input, hvorefter modellen gennem matematiske formler kan udregne indregningsværdien. Modellen til opgørelse af leasingforpligtelsen bygger på en

tilbagediskonteringsformel, mens modellen til opgørelse af leasingaktivet bygger på en simpel additions- og substrationsformel.

Modellen til efterfølgende måling af leasingkontrakter kan udarbejdes ved at opstille en matematiks model der tag udgangspunkt i forholdende i IFRS 16. Dog er det langt mere kompliceret at udarbejde en model der kan tage højde for alle forholdende ved efterfølgende måling, hvorfor det ikke har været muligt for os, at konstruere en sådan model som en simpel Excel model. Det er derfor vores vurdering, at mange virksomheder vil møde samme udfordring, hvorfor vi mener det vil være nødvendigt med et system fremfor en simpel Excel model, der kan håndtere den efterfølgende måling. Trods dette har vi udarbejdet en simpel model, der kan bruges ved den efterfølgende måling af leasingkontrakter, hvor der er en ændring i leasingydelserne som følge af en indeks- eller satsregulering. Modellen er udarbejdet som en matematisk model, der ud fra en række input kan udregne den revurderede leasingforpligtelse, modellen bygger på en tilbagediskonteringsformel.

Ændringerne til årsregnskabsloven medfører at virksomheder frit kan vælge, hvorvidt de ønsker at anvende IAS 17 eller IFRS 16 under årsregnskabsloven. Da anvendelse af IFRS 16 medfører en væsentlig stigning i den administrative arbejdsbyrde, samt et krav om implementering af IFRS 15, vil vores anbefaling være at regnskabsaflægger bør vælge at anvende IAS 17 under årsregnskabsloven.

13. Litteraturliste

Bøger:

Ib Andersen, Den Skinbarlige Virkelighed, Samfundslitteratur, 5. udgave, 2. oplag 2014

Jens O. Elling, Finansiell Rapportering – teori og regulering, Gjellerup / Gads Forlag, 4. udgave 1. oplag 2017

Regnskabsstandarder:

IAS 17 – Leases

<http://ifrs.skr.jp/ias17.pdf>

IFRIC 4 – Determining Whether an Arrangement Contains a Lease

<http://ifrs.skr.jp/ifric4.pdf>

IFRS 16 – Leases

Publikationer:

Ifrs.org, IFRS 16 Effects Analysis, januar 2016

<https://www.ifrs.org/-/media/project/leases/ifrs/published-documents/ifrs16-effects-analysis.pdf>

Ifrs.org, IFRS 16 Project Summary Feedback Statement, januar 2016

<https://www.ifrs.org/-/media/project/leases/ifrs/published-documents/ifrs16-project-summary.pdf>

Ifrs.org, IASB shines the light on leases by bringing them onto the balance sheet, 13. januar 2016

<https://www.ifrs.org/news-and-events/2016/01/iasb-shines-light-on-leases-by-bringing-them-onto-the-balance-sheet/>

Ifrs.org, Leases one year on – putting IFRS 16 into practice, januar 2017

<https://www.ifrs.org/-/media/project/leases/ifrs/educational-materials/ifrs16-leases-article-jan2017.pdf>

IASB, Discussion Paper DP/2009/1, marts 2009

<http://archive.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Leases/DPMar09/Documents/DPLeasesPreliminaryViews.pdf>

Chris B. Murphy, Earnings Before Interest and Taxes (EBIT) Definition, opdateret 19. april 2019

<https://www.investopedia.com/terms/e/ebit.asp>

Adam Hayes, Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization Definition, opdateret 17. april 2019

<https://www.investopedia.com/terms/e/ebitda.asp>

Steven Orput, Business Basics: Why EBIT and EBITDA Matter to Reporters, 19. september 2016

<https://businessjournalism.org/2016/09/business-basics-why-ebit-and-ebitda-matter-to-reporters/>

Erhvervssytelsen.dk, Lov om ændring af årsregnskabsloven m.fl. er netop vedtaget i Folketinget, 20 december 2018

<https://erhvervsstyrelsen.dk/lov-om-aendring-af-aarsregnskabsloven-mfl-er-netop-vedtaget-i-folketinget>

Fsr.dk, Ændrede regnskabsregler på vej: Nye regler om indtægter og leasing, 03. oktober 2018

https://www.fsr.dk/Faglige_informationer/Regnskaber/Love%20og%20bekendtgørelser/Aarsregnskabsloven/IFRS%2015%20og%20IFRS%2016%20i%20AARL

Statistikker:

Statista.com, Volume of leasing worldwide from 2008 to 2017 (in billion U.S. dollars)

<https://www.statista.com/statistics/607903/leasing-volume-globally/>

Årsrapporter:

A.P. Møller – Mærsk A/S, Årsrapport 2018

<https://datacvr.virk.dk/data/visenhed?enhedstype=virksomhed&id=22756214&soeg=a.p.%20møller&type=undefined&language=da>

Bilag 1 – Model til identifikation af et leasingaktiv

Identifikation af et leasingaktiv	
Er aktivet eksplicit eller implicit specificeret i leasingkontrakten?	
Har leasinggiver retten til at substituere aktivet?*	
*Hvis ja til spørgsmålet vedr. substitutionsret besvares nedenstående 2 spørgsmål	
- Har leasinggiver kun retten til at substituere aktivet efter en specifik angivet dato eller hændelse?	
- Er det væsentligt sandsynligt at leasinggiver vil benytte substitutionsretten?	
Skal leasingkontrakten indregnes?*	Nej

*Udfyld skema for retten til at kontrollere leasingaktiver, hvis "Ja"

Retten til at kontrollere leasingaktivet	
Har leasingtager retten til alle væsentlige økonomiske fordele i leasingperioden?	
Har leasingtager retten til at bestemmes hvordan og til hvilket formål aktivet anvendes i leasingperioden?	
Skal leasingkontrakten indregnes?*	Nej

*Udfyld skema for undtagelse, hvis "Ja"

Undtagelser til ovenstående	
Er leasingkontraktens periode 12 måneder eller kortere?	
Er der tale om en leasingkontrakt vedrørende aktiver af lav værdi? (tablets, PC, mindre inventar, telefoner mf.)	
Skal leasingkontrakten indregnes?	Ja

Skal leasingkontrakten indregnes?	Nej
--	-----

Bilag 2 – Model til opgørelse af leasingforpligtelsen

Leasingforpligtelsens indregningsværdi	Leasingkontrakt
Leasingydelse	
Rente	
Terminer	
- Tilgodehavende leasing incitament	0
+ Restværdigaranti	0
+ Udnyttet købsoption	0
+ Sanktion ved ophævelse	0
Leasingydelse i alt	0
Årlig leasingydelse	 #DIVISION/0!
Tilbagediskonteret leasingforpligtelse	 #DIVISION/0!

Bilag 3 – Model til opgørelse af leasingaktivet

Leasingaktivets værdi

Leasingforpligtelsen

 #DIVISION/0!

+ Leasingydelser betalt ved eller før kontraktens indgåelse

- Modtagne leasing incitament

+ Omkostninger direkte forbundet med kontraktindgåelsen

+ Forpligtelse til nedrivning, fjernelse og/eller reetablering af aktivet efter brug

Leasingaktivets værdi

 #DIVISION/0!

Bilag 4 – Model til efterfølgende måling med ændringer til variable leasingydelser

Leasingforpligtelsens værdi ved efterfølgende måling	
Leasingydelse	
Rente	
Rest terminer	
Indeks primo	
Indeks ultimo	
Indeksregulering	
Primo leasingforpligtelse	
Årlig indeksregulering	0
Tilbagediskonteret indeksregulering	#DIVISION/0!
Indeksreguleret primo leasingforpligtelse	#DIVISION/0!